

౩౪౪౭

పరిశీలనము ప్రకటించబడును

Vol. 7.

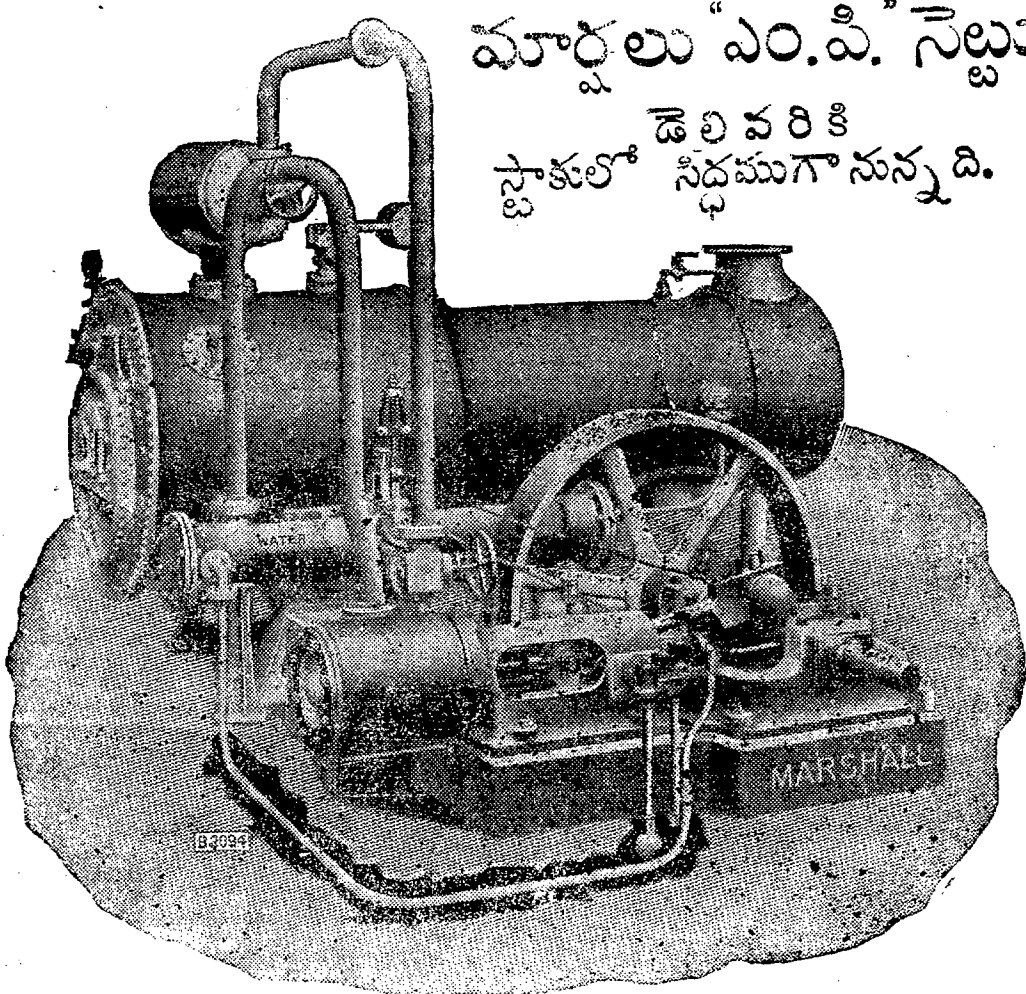
సంపుటము.

చెన్నవట్టణము 1921 వ సం॥రం జనవరినెల 27 తేది గురువారము

రాష్ట్రవాసుల సంకల్పేతిపువ్వు మా బహుళచరిత్ర.

No. 247

సంచిక ౨౪౭

మార్షలు "ఎం.పి." నెట్టు
డెలివరికి
స్టాక్లో సిద్ధముగా నున్నది.

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది. ఇతర వీరిధిలైన నొప్పులను కూడ చూ అమృతాంజనమును వాడి వంత నొప్పియును నయిదుగును. ధీయి ౦-10-౦ అనాల.

మోహనీతైలము

సీసా 1-8 0-12-0.

తామరతైలము

డబ్బి 1-8 0-6-0

పండ్ల పొడి

డబ్బి 1-8 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

బాంకాయి శివరామ్.

బాయిలర్లు, ఎంజిను, నూజర్ హీటరు, స్టీం, వాటర్ వై పింగు మొదలగువాటితో వయిన ఉండునది మార్షలు "ఎం.పి." మార్షి నెట్టు యొక్క వివరణము ధరలకు ఇతర వివరములకు ఈ దిగువ చిరునామాకు దరఖాస్తు లంపుకొనవలెను

మార్షలు సన్యు ఓ కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

శాన్ చెన్: బెజవాడా, తంజావూరు. నెం. 9 నెకండు లైను బీచ్, మదరాసు.

మణిఆయిల్

అయిలార్ గ్యాల్ఫిక్స్ లైటమ్ (బ్రెటికేమర్లం ఉపయోగము) జేనామనకు చురుగ్దనమును పుట్టింపి బలహీనమైన క్షాంతిని బలమునొప్పును. జేనామ, జేయ, కాజు, కండ్లు, పిటికి గలగు మంటల కేసులను వాడి మెడలును చల్ల జేయును. మూలకీరణముతోని దుర్బాంశమును కొవ్వును ఈ మానె రుద్దుటతో కరగెను. నెత్తికి చదవటముతో తెండ్లకల రాక తీరం ముటలు గాక మృజ్యము నిర్మింపవచ్చు కలిసింపను. వైద్యశాస్త్ర మణికోకర్ గో. ఎ. ఎ. అతంగుగ్గవా కో.వ.భాంయం, 287, బ్రాహ్మీ, మదరాసు.

జనేవరి మూలవ

వారములో వెలువడును.

తెలకుగారి జీవితము

సంపూర్ణోపన్యాసములు

ఇంగు మిశ్ర, వాణిజ్య, సాంఘిక పారిశ్రామికాది వివిధోపన్యాసములు మొత్తం 40 కలవు. గ్రామీణ చాపల్లెలోను, కలెక్టరేటులలోను జనసమూహమునకు చదివి వినిపించ దగినది. కైలి ముద్రాం. అమృతాంజనము. వెల రాబరు లైదు రు. 2-0-0, అట్టలైదు 2-4-0. పోస్టేజ వేలు. కలయికవారు:- అంధ్రవత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబు శెట్టిపేథి మద్రాసు.

త్యరకడును.

అగర్లు ముందుగా పంపవలెను

అమృతాంజనం డిపోవారి ఔషధాలయమునందు అమృతాంజనం తామరతయిలం మోహనీతయిలం దంతచూర్ణము మొదలగు ముఖ్యోషధములే గాక ఇతరము లగు మందులు కూడ అనేకము లున్నవి. కావలసినవారు కేటలాగును తెప్పించి చూడవచ్చును. కేటలాగును కోరినచో తక్షణం పంపెదము.

వెంటనే వ్రాసుకొనవలయును.

అమృతాంజనం దీపో మద్రాసు.

Manager, William & Co., 109 Frere Road, BOMBAY.

గంధర్వపార్వతి, రాజవరం, (గోదావరి.)

Proprietor P. D. SAVANT,
Bhamburda, No. 144, N. BOMBAY

175, 200, 225, 250, 275

కాంపెక్ట్ బుడ్డి 0-2-0   1 (రాం 0-12-0)
మిక్చర్డ్ సుగూననలిగిన బ్రిటానియాలయిల్ బుడ్డి 1-3 1-0-0   1 (రాం 0-8-0)
శరీరాం భుజ్య కలు.
సోలు ఏకెంటు; జే. ఎం. షేల్,
260, వై నామమాడరోడు, మద్రాసు.

తిలకు గంధిమహాత్ములు.

ఉభయం సాదృశ్యలక్షణములు.

తిలకు మహారాజు గాంధీమహాత్ములకు గల సాదృశ్య లక్షణములు (క్రింది వ్యాసమునందు ది. వి అధ్యయన వారు యుక్తియు క్రమముగ చర్చించి బొంబయి ప్రాసంగిక ప్రతికూల ప్రకటితమైన వ్యాసమును క్రింద నుదాహరించుచుంటిమి:— ఉభయములకు తమ జీవితములకు తేడానుక అన్నింటిది. తిలకు మహారాజు విద్యార్థిదశలోనే జనని పిలుపును అలవించెను. వ్యాసాచార్యులు పెద్దంటోడనే నుండు కలంకహార్యే దు సహోన్నతతవలన స్వంతత ఉపాధ్యాయత్వమునే స్వీకరిం చినను. వారికికటి కూడ చేసియుండిరి. మహావిద్యార్థునిని టందు దశకు కూడ వర్తించెను. ఎన్నడు ప్రస్తవములను నూం దరచేసి తపశ్విలనము చేయుట కావశ్యతము చేయుట లాలో చించుతరు. ప్రజాసేవాపీఠములై యుండుటే బాగుండనని నిర్ణయించుకొనెను. ప్రజాసేవకు నుండి విశేషానందము ఉట్టెను. “ప్రజాసేవ యన ఆనాఘాతకమునునులను తేకరా ర్యమును చేయుటగాని అన్యముకాదు.” అందుకు యంతర్యే తగియుండును. యావదాంధ్రమున దుండి కార్యములై యుండువారే తేకమునకు తమ జీవితమునకు నుత్సర్గము చేయగలిగి యుండును. గంధిమహాత్ము డిట్లు కాదు. అతడు కొంచెము కరుణను తీరవరకువారి ప్రజాసేవచేయెను. అ యినను ఆరంభకాలమునుండియునే సేవ ప్రారంభించియుం డలేదు. తిలకునకు దొక విశేషము, గంధియకు దొక విశేష ముండెను. తిలకు తాను చేయదలచుకొనెను కార్యమును తా నుత్సయముగ నిర్ణయించుకొనెను. గంధి దైత్యపేతులైతెట్లు ను కనిపించును. గంధి దక్షిణాఫ్రికాలో నుండును. దైత్యులలో లేదో అతనికార్యకలాపము నిర్దిష్టమైయుండును. దైత్యుల యందు నాతేకమున సతదు చేసిన విషయం భారతవర్షదేశమునందు చేదీర్చుముగ నుండకమాను. అక్కడ నుండు భర్తృహాటము నందు తలవదెను. కంటకావ్యునియైన ఆహారాటములను సతని యందుకులపీఠమైన భర్తృకై యంతయు బహిర్గతమయ్యె ను. భర్తృకై సతదు వినియోగింపవలసినవైనను. వారి కనుకను లు తగ్గెను. వారికుండిన సాధనకలాపమును తగ్గెను. ఆభిమా నములేని శ్రేయోజనముతో పనిచేయుటనీ యుండెను. వారు సాధ్యమయ్యె యుండిరి. వారు తమ ప్రతిజ్ఞలందు గల లోకముల సాధారణు చేసికొని నిజ్యంభించుచుండిరి. ప్రతి పక్షమున కుటలము సాధారణు చేసికొని యుండుటచేతనే గాంధీ మహాత్మునియందు అమానమైన భర్తృకై నిరసించెను. “మనకు విజయముకంటెను, శిలవికాస మునకయు. మనకు విజయము కలుగనీ, కలుగకపోనీ, భర్తృకై యతిశయించుట కలన మన కంతయో లాభముగ నుండు”నని గంధీ తెలిపెను. తిలకు ఉద్దేశమునకును దీనిని భేదముండెను. వారు సంకల్పించిన సంప్రదాయము నిజానపూరితమై యుండెను. కొంతవరకు అందులో భర్తృకవుత్తి లేకపోలేదు. వికాలమైన తేకమును అన్యసంభావము ఏలించుండిరి. ప్రజల లాభాలాభములను పొందింక వారియందు ఆభిమానము చూడక పోలించుచుండిరి. ప్రజలో నిర్విర్యులై యుండిరి. విద్యార్థిలకు సాహసము లేక పిరికివారై యుండిరి. దుర్బులై యుండిరి. తిలకునకు భారత వర్ష మిట్లు దృగ్గోచరమయ్యెను. వారి కుర్బరింకదలచి కారండుకు మునన్నురైగ కృషిచేసిరి. త్వరలో ప్రజాశక్తి స్వారంభ్యము ప్రాప్తింపవలయు నను కోందర. అందరు రాజకీయత్రేతమున కురుకలయనని వారికిరిక. అప్పుడు గర్భాభాసనయొనిర్లయ ము వివరించు నిర్ధారణము తేకములో ప్రారంభమయ్యెను. అందులో సంస్కర్తలకు తిలకునకు భేదము లుండరించెను. వారినుండి ఇతరు డి దు న ది పో యె ను. హిం యా మహాత్మునియో పోరాట ముల కలన తిలకు నందు నిరంకుశకర్మమునకు కోకొండలయించెను. వారికి వివిధము లిచ్చువరకు ప్రజుపెట్టి గాని వారందుక కాశించలేదు. వారి వివాద భోపానము వారియందు ప్రబలింపెను. అందులకుకూడ వారు చలించుతరు. మొదట కరవు, ప్లేగు, ఆందోళనములు, తరువాత స్వదేశోద్యమము ప్రారంభమయ్యెను. దీనిపిమ్మట ప్రజాశక్తిోద్యమము. తిలకునకు రాజకీయత్రేత మందలపింప ప్రభుత్వము, స్వదేశోద్యమకు నుండవలసిక దూరదృష్టి, మంత్రాగము, తేకాంధ్ర మిందలపింపి కాలియ, మహాసభాత్వం బిందలపింప గాఢోత్సాహము కలవు. ఈ లక్షణములన్నియు వారియందు ఉండి వారిని శోభిల్లలేని ప్రజల నాకర్షించుచుండెను. గాంధీ యందులి విశేష ముండెనంటె వెట్టు. అతడుగమైన ను

స్ఫూర్తము పొందెను. స్వల్పవిషయములకూడ నతడు మహా త్యాగముచేయును. తేకమునకును గుండి అట్లే త్యాగము చేయుచుండెను. తేకము, ఆ భారతవర్షమహాత్ములన్నియు కూడ భర్తృభావమునే శుద్ధించుచుండును. తిలకు మహా మహా చలములతో నుండును. తేకమునకును గుండి అట్లే మంతయు నిలిదీర్చుకొనుచుండెను. సామాన్యముగ తిలకునందు విశేష మగపడెను. పనివచ్చినప్పుడు దతడు శోభించును. అతడు తోబుండా కార్యభారముచే ట్రంగియుండెను. భగవంతునకలనే గంధీ నిరంతరము కర్మకరత్రుడై యుండెను. ప్రతి స్వల్ప కార్యము నతడు లక్ష్యమునందుంచుకొని తన నియమానుసార ముగ నడిపించును. అందులో నూనెవాసి యైన కప్పిపోడు. నివాసస్థలముగాని బాగ్దాదస్థలముగాని, గమనములో గాని సంభాషణలో గాని, సంకల్పమునందు గాని కార్యమునందు గాని అతడు మహాశ్రద్ధమును విడిచిపెట్టక దృష్టియంతయు ఉన్నతాగ్రహమై ప్రసరింపజేయుచుండును. అతని కుత్ర జీవితము ఆరంభించునది నునికలెని పరివర్తన చేయుచుం డును. తిలకు దైర్ఘ్యముతోవుండును. మిక్కిలముకూడ మిరుమిట్లు గొల్పును. గంధీ దైర్ఘ్యము! అమృతకిరణములతో శ్రేతావల మై యుండును. వ్యాధిమూర్తి దేవరపండితానియెందుల తిల కు నగర్వముగను, తిరస్కారముగను కలంకము. గంధీ మహా త్ముడంటి దైర్ఘ్యములే యైనను, భిక్షువులకు రక్షణము కుదిరేసి తోగికి క్రియోగించునట్లు అందరి తీర్పుభావమును త గ్గించి ప్రయోగించును. తిలకు దైర్ఘ్యము తిలకుల కుతకేళియ నట్లుండును. గాంధీ దైర్ఘ్యము! ఆత్మసంబోధనకరములై యుండును. తిలకు ఇతరులపక్షపాదము. ఇక గాంధీ! బహి రంగభావనలతో నుండియుండును.

వివాదకలహోద్యమము ప్రారంభమైనప్పుడు తిలకు నిర్వాణము పొందెను. అతడు జీవించియుండినచో ఉభయలక్షణ సంపన్నులగునని యుండునని ఒక అంగ్లో ఇండియన్ వాడుచెప్పెను. వారిద్దరు ఎప్పుడును వివరములతో చర్చించెను. తిలకు తలచుటకు ఏమిచేయవలసి వచ్చెదరు వాడుకాగ్రహములను చిహ్నింపగలడు. వారిద్దరుకూడమనసాక్షిచే గుడిగ పెట్టుకొనిరి. అవసరమైవచ్చు దుప్రజలపాపము తమ మనోభావములను కృత్రికంబుచుండిరి. వారి వారు మితవాడులకలె ప్రజాశక్తిోద్యమముగలది యెను. గంధీ ప్రజాభావమునే నుండును. అందులోని వారిని నశ్యముగ నడిపించు కత్తియే వాడుకలకును తన ఉభయము భావించెను. వారిలో నొక భేదము కలదు. తిలకు నిరంతరము ప్రజా భావమును గ్రహించి తదనుగుణముగ కార్యకలాపము నిర్ణయించి పనిచేయుటకు వారి వాడుకలెము. అందు కలంకము లేకుండునని తేకము మనోభావమును గంధీ గుర్తించుచుండినను వారిని ఆరంభమునందుండిన విడిపించియుండును. తిలకు విసెంటు వాడుకలెము (క్రింద భారతవర్షము నంచలనపూరిత మై యుండినప్పుడు ప్రజలయందు గంధీ భియానముండినను, అతడు భారతముగనే యుండెను. కాశీనగరములములను తేకము కై లంబించెను. తిలకు తేకమునకు తేకము కేయ నభావము నుండి మహారాష్ట్రాని పోరాడియుండును. గంధీ అప్పుడు సుదూరీతోని తన ఆశ్రమమునకు పోయియుండును. తిలకు మూడువందల యేండ్లకు పూర్వ ముద్భవించి యున్నచో అతడు కెవాడతలై శోభించి యుండి యుండును. గంధీ రాజువాడువలె భక్తివరత్రుడై కాలక్షేపము చేసియుండు నాడు. మార్గము గడవిన తరువాత ముందు పట్టి యుండిన యెడల తిలకు భారత సంయుక్తరాష్ట్రముల కధ్యక్షుడై యుండెవాడు. గంధీ ప్రజావత్సలాభియై భారతముగ కృషి చేసి వట్టికట్టు విడువనందే శ్రేయము ప్రతిభుటించువాడు.

ఎనిమిదవ శతాబ్దములో తిలకుగాని జీవించియుండె కంకారావాక్యములతో తన పొందిత్యాన్ని ప్రవయోగించి వాక్యములన్ని పారద్రోలియుండును. గాంధీ వాక్యములను అన్ని మంచి నిర్ధారణలకు గ్రహించియుండును. తిలకు ఏమేమో చేసేవాడు. గాంధీ అట్లుండా వుండెను. తిలకు భారతవర్షా విశేషంత్రిగ నుండవలసియుండినవాడు. గాంధీనిగూర్చి అట్లుండా అనుకోవలసి వీలులేదు. గాంధీకితల ఆధ్యాత్మిక శక్తితో ఈ విషయంలో పోరాడినవారివర్షములేదు. రాజకీయములందు కోస మైన మాటలను మాట్లాడెనవాడు ఒకతలేదు. గాంధీ ఎప్పుడు కోపంగా మాట్లాడలే మాట్లాడెనుగా! తిలకు తీవ్రంగా మాట్లాడెవాడు. సర్వసామాన్యం. బుద్ధుడు ఏను కీర్తు ఏవిధంగా మాట్లాడెవాడు? గాంధీకూడ అవిధంగా మాట్లాడుతాడు. మొ దటినుండి ఇతడు ప్రారంభించి ఉత్సాహములతో నెల్ల వాయు టుడుగా నుండెవాడు. దక్షిణాఫ్రికా పోరాటంలో, భారత యుద్ధ పాదమును చాటుటకు నా కర్మ్యం జరిపించెను. తరు

వాది 1914 వ సంవత్సరంలో భారత వర్షములోని స్వరాష్ట్రమును అనుమతించుటకు రాజాజీ అచ్చట తగిన వాడుకలను ఎవ్వడు లేదండెను. సహాయరాకరణోద్య మంలో ఇతడే ముఖ్యవాడుకలను. మిగిలినవారెవరైనా, ఈ తని తరువాతనే. తిలకు మొదటినుండి, భేదాభిప్రాయముల గలిగిన వాడుకలతో తగవులాడవలసి వచ్చింది. అతని చరిత్రం తా తీవ్రమైన నివేదనములతో నూనెయుండిరి. మొదటలోనే, రావడే, తెలంగా, మహారా, భండార్కరు మొదలగువారితో తగవులాడవలసి వచ్చింది. అతనియెదిరివాలో గూడ అగ రాగ్గుడు, చంద్రావర్మగలంటి గొప్పవా యుండిరి. తేకీపోరా టముల ఆధ్యాత్మికమైనవి. ఎంతబుద్ధింతులను అను వాడుకల యుండా గాంధీని కోలువలసియున్నాడు. తిలకుమహానీయుడు దురదృష్టవశాత్తూ ఆ చారిత్రాత్మకమగు 1920 వ సంవత్సరం ఆగస్టు 1 క తేకీవాడు స్వర్గస్థుడైనాడు.

మానవజాతి జీవయుక్తమగు వివేకములను చక్కగా బోధించినవారు, నాకు తెలిసినంతవరకు, దేవెంటు, గాంధీ, తిలకు, అరవింద మోము. మనశ్శుభ్ర వివేకమునకు సంబంధము లేనట్టి దేవెంటు, అరవిందుల పేళ్ళు ను కదలివేతాం. తిలకు పూర్వీకాధ్యాత్మికముల మనశ్శోని వివేకములను గ్రహించి కర్మయోగమును మనమార్గముగా మూసివాడు. తేకీవాని భ్రమలతో ముడుకొని యుండెవాడికి, చూడుడి, మియాకేలను చక్కగా కలిపించుకొండి. గాంధీ కూడ మియా సంస్కృత, జీవితములను కుకుద్ధముగా చూచి కొండి, అనిచెప్పేవాడు. తిలకు ప్రస్తావన చదువుకొని పొండి క్యం సంపాదించినాడు. అతనికుండు దైర్ఘ్యంబల మనకు కృష్ణ భగవానుని సంకేతార్థమును విశదపరచినాడు. గాంధీకి ప్రస్త వాలన్నా నకనాగరకతలన్నా చాల అనన్యాయమందలేనా నిర్బంధంబా వుండెట్లును తిలకు నిర్భయంగా ముఠా గండే కేం కుంపినాడు. గాంధీశిష్యులు ఎవ్వరైతే లోకానికి నకనాగర కతలగుర్చియు తర్కబాసమును గూర్చియు గాంధీ యభిప్రాయము ప్రజలకు తేటతెల్లము చేయుదురో, అప్పుడే భారత వర్ష మనకు శ్రేయము కలుగగలదు.

నిఖిలభారత పక్షి యాయుర్వేద విద్యాపీఠపరిక్షలు (ఆంధ్రులకు జీవించుచుండు).

ఇతరులలో నాంధ్రరాష్ట్రమున కేంద్రస్థానముల తేకం దుకులేతను, విద్యాపీఠపరిక్షలవివేకగంధాయలు విరళముగ దెలియకుండుటచేతను, ఆంధ్రుల కీకరిక్షలలో బాగ్దోనుకు విశేషమలాకము చేతుండెను. కాని యీ సంవత్సరం ఆంధ్రులం దలములలో కథ్యస్థానమైన దెవవాడయిండు కేంద్రస్థాన మై రాటు చేయబడినది. కనుక యీతరులమును వర్ణములేయక, యావరీక్షలకు, ఆంధ్రపరీక్షలకు లెక్కనగా కచ్చెవరని తలచె దను. దరఖాస్తులు యీజనవరి 81 క తేకీలోగా బంపవలెను. పరీక్షార్థులు వారివారిదరఖాస్తులను నాకర్షకుగాని, చెప్పి త్రి లోని విద్యాపీఠకార్యాలయములగాని కుర్రవేకులములతో బంపవలెను. దరఖాస్తుపాఠములు కలయవారు నాకు ప్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

ప్రస్తుతము పరీక్షార్థులకు అనుకూలమగు పరీక్షలురెండు గలవు.

(1) భిక్షగపరీక్ష:— దీనికి నమూనాములు ఆంధ్ర భాషలో వ్రాయవచ్చును.— ప్రవేశకులము రూ 5-0-0.

(2) వివాదపరీక్ష:— దీనికి నమూనాములు సం స్కృతములోనే వ్రాశవలెను. ప్రవేశకులము రూ 5-0-0.

పైరెండు పరీక్షలకు నతనియ వివేకములతో కథ్యత్వ గమనియు లేదు. పీటికి వివేకపూర్ణభాష్యమే గాని గ్రంథ పూర్ణభాష్యములేదు. ఈపరీక్ష వివేకములు ఏయే గ్రంథముల యందు చేయేభాగములో, విశేషముగ దెప్పి ఆంధ్రులకు నచ్చు త్రింపిం పాత్యక్రమవివరణములు (Syllabus), కలయు వారు 2 జనవరి పోష్టేజిరిపించిన, తేక బంపెదను.

నోరీ గామధాన్త్రీ లేవవాడ.

21వ తేదీని బండకు ప్రీ కథ్యకావరమేష్ట్రో అమ్మవారి దేవాలయములో ప్రవేషించునట్లు 22 తేదీని ప్రీక్షిస్తునించా నోరీయవాడువారి కృతనితన్ను తనకుండా త్రిలక్షమున్న నకనాగర పీఠము వాత్సర్యముల రానిపాటి వాత్సర్యరూపు గానలే ప్రీక్షకులతో గూర్చించుచుండెను. పాడిధనగా కాలక్షే పము చేయుండెనది. నియామకము ప్రకారము ప్రవేషించునట్లు న్నూ కుండలకొలదిజనములకు అందరను నోరీవాడికి.

ఆంధ్రవత్రిక

1921-వ సం॥ జనవరినెల 27-వ తేది

గురువారము.

చెన్నపురి దుస్థితి

చెన్నపురి రామస్వామి విచిత్రపురుషుడు. హిందూదేశములో సీతనివంటియోరిమి గలవారింకొకరు గ ను పిం ప రు. ఇందుతోబాటు తన హక్కులను నిలువబెట్టుకొను పట్టుదలగూడ సీతని కున్నచో, గాంధీతో తుల్యుడయ్యెడివాడే. చెన్నపురియందు తలెత్తున సమైక్యమిప్పుడు వ్యాపించి యున్నది. ఒకిండుహాము మిల్లుల కూలీలు పని జేయనిచో, వారికిని యజమానులకును తగాదాలు ప్రబలియుండెను గాని, ప్రజల కావిషయముతో సంబంధము కలుగలేదు. ఒకిండుహాము మిల్లు కూలీలయొక్క సానుభూతి జూపుటకు, కర్నాటిక మిల్లు కూలీలు సమైక్యతీవ్రపుడు సయితము, ప్రజలు బాధపడియుండలేదు. రెండు మిల్లులలో యజమానులకును కూలీలకును సమాధానము గుడిరె పనియు, కూలీలు నేటినుండియు పనిలోనికి వచ్చెదరనియు, తెలియచున్నది. కూలీలు పని జూనినను పనిలోనికి వచ్చినను, మద్రాసుపాలకు గలిగెడి లాభనష్టము లంతగలేవు. యజమానులకును సేవకుల మధ్యనే ఆ తగాదాలు నిలిచియుండెను. మిగిలిన సమైక్యతలు లట్టివి గావు. ట్రాంవేసమై పడునేడుదినములనుండియు నిలిచియున్నది. ఇంక ను యజమానులకును పనివారలకును సమాధానము గుడిరెడి సూచనలు గానరావు. అధికారులు భీష్మించుకొని యున్నారు. పనివారలు, తమ కోర్కెల నెగ్గకబోవునని, పట్టుబట్టియున్నారు. ఉభయమును ఈ తీరున సంచరించుచుండ, దీని ఫలితమును ప్రజలనుభవించుచున్నారు. సమైక్యవలన, పనివారలకు నష్టమంతగలేదు. యజమానులకు ధననష్టమున్నను, సమైక్యముగియగనే రేట్ల నింకను హెచ్చుజేసి, ప్రజలనుండి ఆనష్టమును వారు రాబట్టుకొనుట మామూలయినది. ఇక, ధనవంతులు, మోటారుబండ్లమీదను, గుట్టపు బండ్లమీదను, ప్రయాణము జేయుచుండుటచే వారికి సమైక్యవలన కలిగెడి యిబ్బందులు గోచరింపవు. యూరపీయులు సామాన్యముగ ట్రాముల నెక్కకుండుటచే, వారికి ప్రజల కష్టములు తెలియవు. అందుచే నిమ్మకు నీ రెత్తినలుల, ఎ వ రి త్రోవన వారు మారాడకయున్నారు. ప్రభుత్వము వారును, నిట్టి యుపేక్షాభావమును చూపుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు నెలకొల్పిన లేబరు శాఖయందు సంచలన మెక్కడను గనుపింపదు.

పరిస్థితు లీతరున నుండ, సామాన్యప్రజలు వలుకష్టములకు లోనగుచున్నారు. ట్రాము రేట్ల కన్న నాల్గయిదింతలు చెల్లించినగాని, ప్రయాణము సలుపుటకు ఏలులేకున్నది. అందుచే, అయి దారుమయిల్ల భూరమునుండి కూడ, అనేకులు నడచిపోవుచున్నారు. వ్యాపారంభమున చెప్పి వట్టుల, ఎన్ని కష్టములు వచ్చినను, వీరివలె ఓర్పుకొని యుండెడివారింకొకరు గానింపరు. తమ కష్టములను వెల్లడింపక, వీరు లోలోన గుండుచు, తమ పనులను నెరవేర్చుచున్నారు. వీరు తమ హక్కుల నేల సమర్థించుకొనగూడదు? ట్రాము యుండుటచేతనే, ఇతరప్రయాణ సాధనము లన్నియు

మూల బడినవి. ట్రాం కంపెనీలు ప్రజలసౌఖ్యమును ముఖ్యముగ జూడవలసియుండును. ఒకటి రెండు రోజులు ట్రాములు నిలిచిపోయినచో, కంపెనీవారిని క్షమింపవచ్చును. నెలల తరబడి ట్రాములను నిలిపివైచుటయు, సంవత్సరమునకు నాల్గయిదు మార్లు ఇట్టిదుస్థితి ప్రాప్తించుచుండుటయు, కంపెనీవారి పరిపాలనాసామర్థ్యమునకు నిదర్శనములు గాజాలవు. అట్టివారికి లై సెన్సులను రద్దుజేయుమని, ప్రజలు గట్టిగ జెప్పవలెను. నాగరికదేశములం దెక్కడను నిట్టి యసమర్థత జూపెడి కంపెనీలకు, పురబాధ్యతల నప్పగింపరు.

తమకును సేవకులను పోరాటమున్నచో, మధ్యవర్తులద్వారానో మరియొక విధముననో దానిని పరిష్కారము జేసికొనుట వారివిధి గాని, అందు కని ప్రజల నిబ్బందుల బెట్టుట పాడిగాదు. ట్రాం బండ్లు కొంతకాలము నడువనిచో అంతవరకు మరియొక ఏర్పాటునయినను ప్రజలకొరకుజేయుట వారి ధర్మము. ప్రజలు తమ హక్కులను సమర్థించుకొనుటకు ముందుకు రాకుండుటచేతనే, ఈ కంపెనీలు ఆడినది యాట యగుచున్నది. ట్రాంవే పని వారలుగాని, వారిని నడిపెడి నాయకులుగాని, ప్రజలతోద్బాటు గైకొనుట కంతకుతాహాలము జూపుట లేదు. తమ చర్యలవలన, ప్రజల కెక్కుడునష్టము గలుగుచున్న విషయమును తిన్నగ గమనించుట లేదు. చెన్నపురిపారు డెంతశాంతచిత్తుడయినను, ట్రాంవేకంపెనీవారు గాని, పనివారలు గాని, తన సౌకర్యమును బాత్తుగ పాటించుటలేదని, లోలోన గుండుచునే యున్నారు.

పనివారలు ప్రజలతోద్బాటు ముందుగనే గైకొని యుండినచో, సమైక్యవకాశమే లేకబోయెడి జేమో! అటుల గావించియుండినచో, కంపెనీవారి పుడు మూర్ఖముగ ప్రవర్తించినయెడల, ప్రజలు పనివారల నిమిత్త మెట్టికష్టముల నయినను సంతసముగ భరించెడివారు. అందుకుమారుగ ఇతరుల లాభము నిమిత్తము స్వసౌఖ్యమును కోల్పోవుటకు సామాన్యప్రజ లంగీకరింపరు. ఈ మారుజరుగుచున్న సమైక్యవిషయమై సామాన్యప్రజలకు సానుభూతి లేదని చెప్పవచ్చును. ఈసంగతిని ట్రాంవేసంఘమును దానిని నడిపెడి నాయకులును గుర్తించుట యావశ్యకము. ప్రజల సానుభూతి నీ తీరున గోల్పోవుట పనివారలకు లాభకరము గాదు. ట్రాంవే వ్యవహారములలో ఏలగునడల తగిన కట్టుదిట్టముల నేర్పరచి మున్ముదిట్టి దుస్థితి ప్రబలకుండ చూడవలయును. లేనియెడల, ట్రాంవేల నసలే దీసివైచుట యుక్తము. ట్రాంవేలనలే లేనియెడల, ప్రజలు వెనుకటి ఏర్పాటులకు తిరిగి యలవాటుపడుదురు. నడకసయితము, వారి కంత కష్టముగదోచదు. ట్రాంవేకంపెనీవారికిని, అందుకు సంబంధించిన వారలకును, ప్రజలు తమ కోర్కెలను దృఢముగ దెలిపి, వానిని త్వరలో సఫల పరుపకుండుటకు ఏమి లేదని స్పష్టముగ సూచింపవలయును. ప్రజల నిశ్చితాభిప్రాయము వెల్లడి యయినచో, కంపెనీ యధికారులు దాని నుల్లంఘించి ప్రవర్తించుటకు సాహసింపరు. నిన్నటి నుండియు మ్యూనిసిపలు కూలీలు సమైక్యకట్టిరి. పాకీవాండ్లు పనులను మానివైచిరి. పట్టణ మంతయు దుర్గంధయుతముగ నున్నది. వీధులన్నియు, అపరిశుభ్రముగ నున్నవి. చెన్నపురియందు మంచిదినములలోనే అంటుబాడ్యములు విరివిగ వ్యాపించుచుండును. ప్రస్తుతస్థితిలో వాని వ్యాపకమున కెంతటి యవకాశము గలదో జెప్ప నక్కరలేదు. ప్రజల ప్రాణము లుపద్రవస్థితిలో నుండ దీనికి బాధ్యులెవరు?

చెన్నపురిపారు డెట్టిసమయమునం దయినను, గార్భభాంతమును వహించి, సహనము గనుబటచుచున్నాడు. తమ యిండ్లచుట్టును వ్రాల్చుకొరకు దిరిగిన కొన్నిలరుల నిందుకు సమాధానము నేల గోరగూడదు? మ్యూనిసిపలు సంఘాధ్యక్షులనేల యడుగగూడదు? తాము అనేకవిధము లగు పన్నులను కార్పరేషనుకు చెల్లించుచుండ, దానికి ప్రతిఫలమిదియేనా నని ప్రజలేల గోరగూడదు? కార్పరేషను సభాధికారులు, పరిస్థితు లింతవిషమస్థితికి వచ్చువరకు ఏలయూరకుండవలయును? ప్రజల కీ విషయమును ముందుగనే ఏల దెలిపియుండలేదు? పారులు వైకి మాటాడక యున్నను లోలోన గుండుచునే యున్నారు. పాకీవాండ్ల సంఘాధికారులు తమతో ముందుగ యోచించి తమ తోడ్బాటు బాంధవంతులకు, వారు అసంతృప్తి జెందియున్నారు. ఈ సంఘపు కార్యనిర్వాహకులు ప్రజలలో గలిగిన విముఖత్వమును గుర్తించుట ముఖ్యము. ఇది రెండవ సమైక్య. పిడుగుకు బియ్యమునకు ఒక్కటే మంత్ర మనుసామ్యమున, సమైక్యమే అన్నిటినికీ మూలసాధన మగుచున్నది. తలపెట్టిన కార్యమును మాత్రము సఫలము గావించుట లేదు. నిన్నటిదినము జరిగిన మ్యూనిసిపలు కార్పరేషను సభలో, ప్రస్తుతస్థితి నెదుర్కొనుటకై తగినచర్యల నవలంబించుటకు అధ్యక్షునికిని కమిషనరునకును అధికార మొసగబడెను. వాగీయధికారము నెటుల వినియోగించెదరో, ఇందువలన ఏమయినలాభము గలదో లేదో త్వరలో తెలియగలదు. నేటి వర కెట్టి లాభము గలుగలేదు. వెనుక నిట్టి సమైక్య జరిగినపుడు, తాము పనుల కెట్టి యాటంకము గలుగకుండ నెరవేర్చుట కేర్పాటుల జేసెదమని అధ్యక్షులు చెప్పియుండిరి. ఈమారు, అట్టి ఏర్పాటు లేమియు గనుపడవు. ఎంతకాల మీ దుస్థితి ప్రబలునో తెలియదు. తాత్కాలికముగ సమాధాన మేమయిన గుడిరెనను, అది ఏ నిమిషమున నయినను విఫలము గావచ్చును.

నిమ్మజాతులలో కెల్ల సీచపుపనుల జేసెడి పాకీవాండ్లసంఘమును సృజించినది, ప్రాచీన హిందూసంఘముగాదు. అది సవనాగరికఫలముగ జనన మయినదే. ఈకాలపువారమగు మనమే ఈ సంఘము నేర్పరుచుటకు కారణభూతులము. పట్టణములను నిర్మించు విధము ననుసరించి ఇట్టి సంఘముకటి ఉద్భవించవలసి వచ్చెను. పట్టణములలోని వేర్వేరు భాగముల మధ్య కాశీస్థలము లుండి ప్రజలు తమ కాలకృత్యముల దీర్చుకొనుట కవకాశమున్నచో, పాకీవాండ్లతో నిమిత్తముండదు. అందుకు మారుగ పెద్దనగరములలో ఏమాత్రపు స్థలమున్నను నాక్రమించి యిండ్లు కట్టుటయు, పాశ్చాత్యనగరములవలె నగరముల సంతృప్తికలెంచుటయు, తటస్థించుచున్నది. ఆధునిక నగరములలో గాలివెలుతుగు వచ్చెడి ఆవకాశముతక్కువ. ఆరోగ్య మన్నికాలములందును చెడుస్థితియందే యుండును. పాశ్చాత్యదేశములలో నిపుడు, పెద్ద పట్టణములు చిన్న పట్టణములుగ విభజింపబడుచున్నవి. వానిచుట్టును తోటలు పెంచబడుచున్నవి. ఆపద్ధతిని హిందూదేశమునం దవలంబించుట యవసరము. దానిని, పాశ్చాత్యదేశములలో కన్న నీ దేశమున సులభముగ నవలంబింపవచ్చును. వీరీరున నయినను, పాకీవాండ్లతో నిమిత్తములేని నేర్పాటులను మున్ముందు గావించుట శ్రేయస్కరము. ఇందువలన మానవకుటుంబములో జీవన సౌదరులను, కడు సీచపు పనులకు స్వసౌకర్యమునిమిత్త ముపయోగించి, ఆధునిక కాలమున క్రొత్త నిమ్మజాతి

నాకదానిని సృజించిన పాపమునకు పరిహారము జేసినవారమగుదుము. ఎటులయినను, యజమానులు కార్మికులకోర్కెలను సంతృప్తిపరచి, పాశ్చాత్య దేశములలో వ్యాపించిన సంరంభము నీ దేశమున దెచ్చిపెట్టకుండుదుగాక యని కోరెదము. కార్మికులును యజమానులును, ప్రజలసౌకర్యము ముఖ్యమని ఎంచి, త్వరలో నేదోవిధముగ సమాధానము గుదుర్చుకొన కోరెదము.

కార్మికులు తమ హక్కులను సఫలపరచుకొనుటకై ప్రయత్నముల సలుపుట ధర్మమేయనినను, వీరికింకను ఎక్కుడుధర్మ మింకొకటి గలదని గ్రహింపవలయును. యజమానులనుండి నాలుకూపాయల నెక్కుడుగ రాబట్టుటతో, వారి పని ముగియుటలేదు. ప్రతివారును స్వలాభము కన్న దేశలాభము నెక్కుడుగ జూచుకొనవలయును. దేశమంతయు సంవత్సరములోపల స్వరాజ్యమును సంపాదించ నుద్యుక్తమై యున్నపుడు, కార్మికులు గూడ ఆ ప్రయత్నములలో పాల్గొనుట తమవిధి యని గ్రహింపవలయును. దేశములో మిగిలిన భాగములందు సత్వరస్వరాజ్యస్థితికై విశేషప్రయత్నములు గావించబడుచున్నవి. అందుకొరకై త్యాగము సలుపుట కనేకులు తమ సంసిద్ధతను ప్రకటించుకొని జూపుచున్నారు. చెన్నపురియందు, నాయకులుగాని తదితరులుగాని ఈ విషయమునం దంతగ జోక్యము గలుగజేసికొనుటలేదు. వాతావరణమంతయు, కార్మికుల అశాంతితో నిండియున్నది. గాంధీ మహాత్ముడు వెనుక నొకమార్చి నగరమున బోధించినట్లు, కార్మికులను నడివేడి నాయకులు, వారిఎదుట దేశ బాధ్యతల నెక్కుడుగ బోధించుచుండవలెను. దూపాయల లెకాల లాభముకన్న నింకను ముందుకు వారిదృష్టిని ప్రసరించుటల జేయవలయును. అప్పుడు కార్మికోద్యమము, జాతీయోద్యమములలోకెల్ల ప్రబలమయినదగును. స్వరాజ్య సంపాదనమున కెక్కుడుసహకారి యగును. ప్రజలెల్లరకు దానిపై విశేషలక్ష్యము గుదురును. కార్మికోద్యమమును జాతీయోద్యమమునుండి వేరుజేసి, ప్రత్యేకముగ నడుపుటవలన కార్మికులకు గాని దేశమునకుగాని లాభముండజాలదు. కార్మికోద్యమనాయకులు తమ ధర్మమును గుర్తించి, ప్రకటించుకొని నిర్వహించ గోరెదము.

రేపల్లె పురపాలకసంఘము

రేపల్లెకు క్రొత్తగమ్యునిసిపలు సంఘముకట్టి నెలకొల్పబడెను. అది తమ కక్కరలేదని, ప్రజలనేకులు మొరలిడుచున్నారు. ఇందుకు సంబంధించినకాగితములు మాకు పరిశీలనార్థ ముంపబడినవి. మ్యునిసిపలు సంఘసభ్యులు చైర్మనుగారికి 24 వ డిసెంబరునందు విజ్ఞాపన మంపుచు, సభను సమావేశపరచవలయునని దానియందు కోరియుండిరి. మ్యునిసిపలు సంఘమును రద్దుజేయవలయునను విషయము విచారణాశ్రమగ నుండెను. డిప్యూటీ కలెక్టరే, చైర్మనుగ నియమితుడై యుండెను. చైర్మనుగారు సభ్యులు కోరిన విధమున సభను కూర్చలేదు. అంతట సభ్యులు తిరిగి చైర్మనుగారిని హెచ్చరించిరి. సహాయనిరాకరణోద్యమము తమ్ము నిందులకు ప్రేరేపించలేదని, స్పష్టపరచిరి. కాని ప్రయోజనము గలుగలేదు. ప్రజలొకసభ జేసి, సభ్యులనురాజీనామాపెట్టుమని కోరుచు, తమకు మ్యునిసిపలు సంఘముకక్కరలేదని, తీర్మానించిరి. కలెక్టరుగారికిని, ప్రభుత్వమువారికిని, మంత్రులకును, చైర్మనుగారి

కిని మ్యునిసిపలు సభ్యులు తంతిమూలమున సందర్భములనున్నిటినివివరించిరి. మొన్నటిదినము, రేపల్లె మ్యునిసిపలుసంఘములో జేరిన వివిధగ్రామముల పక్షమున, ప్రతినిధులు గొందరు, మంత్రులగు శ్రీరాజా పానుగంటి రామారాయణంగారు వారి ఎదుట, తమ విన్నపమును సమర్పించిరి. దానియందు, తమకు మ్యునిసిపలు సంఘమును నిర్మింపవలసినయగత్యము లేదనియు, పరిశుభ్రమగు నీటి సప్లయికిగాని, ఆరోగ్యమునకుగాని కొరతలేదనియు, డ్రెయినేజి ఇబ్బందులు తమకు లేవనియు, యూనియనుకన్న నెక్కుడు లాభములు లేకబోగా, పన్నుల భార మతివిస్తారమగు ననియు, మొదలగు సంగతులు వివరింపబడెను. రామారాయణంగారు తాము ఫిబ్రవరి 2 వ తేదిన రేపల్లెగ్రామమును స్వయముగ పీక్షించి, సందర్భములను విచారించెదమని, వాగ్దానము చేసినట్లు తెలియుచున్నది. ప్రతినిధుల విజ్ఞాపనలో నొక్కచోట “ఇట్లు కోరుటలో సహాయనిరాకరణోద్యమము మమ్ములను ప్రేరేపించుట లేదు. ప్రభుత్వమువారితో తోడ్పడ నుద్దేశించియే, మాయబంధులను మేము విన్నవించుకొనుచున్నామని తెలుపబడెను. ఈ కాలములో సహాయనిరాకరణోద్యమముతో తమకు జోక్యము లేదని ప్రభుత్వసభ్యుల యెదుట విన్నపముల సంపువారు తెలుపుట, ముఖ్యావసర మగుచున్నది కాబోలు! ఏది ఎటులున్నను అక్కరలేనివారికి మ్యునిసిపలు సంఘముల నంటగట్టుటవలన ప్రయోజనము లేదు. మంత్రుల కీసంగతి తెలియకబోలేదు. మ్యునిసిపలు సంఘములను క్రొత్తగ నెలకొల్పినచోటుల నెల్ల, ప్రజలు విముఖతనే గనుబలుచుచున్నారు. నిజ మేమనిన స్థానికస్వపరిపాలనము నేతివీరకాయ వంటిది. దానియందు స్వపరిపాలనము నామమాత్రమయినది. క్రొత్త మ్యునిసిపలు చట్టమువలన గలిగిన లాభ మంతగ లేదు. స్వపరిపాలనము లేక, పన్నుల సభికముగ మీద వైచెడి ప్రతిష్ఠాపనలు గావలె నని, ఎవరుత్యాహముతో గోరుచుందురు? కలెక్టరుగారు రేపల్లె మ్యునిసిపలు సంఘ మున సరము లేదని, అభిప్రాయపడియుండిరట. నూతన మంత్రుల నిర్ణయ మెటులుండునో త్వరలో తెలియగలదు. పి. రామారాయణంగారు. తెలుగు విజ్ఞాపనము కైకొని తెలుగులోనే ముచ్చటించుట వారికి గల ఆంధ్రభాషాభిమానమును తెటవరుచుచున్నది.

గాంధీ : బర్మా ప్రయాణము

గాంధీ బర్మాకు త్వరలో వెడలునని గ్రహించి రంగూను గెజెట్టు పత్రిక కోపావేశము జూపుచున్నది. గాంధీని బర్మాకు రానిచ్చుట, తుపాకీ మందుకు నిష్పంఠించుటయే ననియు; అట్టి పని కవకాశమిచ్చుచో, అధికారు లున్నట్లులే యుండవలె ననియు వ్రాయుచున్నది. ఆంగ్లో హైందవ పత్రికల కెంతసేపును దండనపద్ధతులు దప్పవేరొక సాధనము దోచదు గాబోలు!

వర్ణవసానము

జనవరి యారంభమున, మహమ్మదీయమతస్థుల సభయొకటితుర్కీలోజరిగెననియు, అందుమహమ్మదీయ సంస్థానములలో నన్యోన్యసహకారభావము కలిగించి, మహమ్మదీయసంయోగమును దృఢపరచుట కొక విధానము నిర్ణయింపబడె ననియు, రూటరుదెలుపుచున్నాడు. తుర్కీసంధివలన గలిగిన ఫలితములలోనిదియొకటి యని నెప్పవచ్చును.

నూతనశాసనసభ : దేశభాషలు

వంగదేశ శాసనసభలో నుపపాదించుటకు, మహమ్మదీయసభ్యు లొకరు వంగభాషలో నొక తీర్మానమును మరికొన్ని ప్రశ్నలను వ్రాసి పంపగ, ఆంగ్లభాషయే ప్రభుత్వపుభాషయనియు, అందుచే వారు పంపినతీర్మానము మొదలగునవి అంగీకరింపబడ వనియు, జవాబీయబడెను. నూతనశాసనసభలలో నయినను దేశభాషలకు స్థానము గలుగలేదు. శాసనసభలధికారులకొరకు మాత్రమే ఏర్పడినవి గాబోలు! ప్రజలమాతృభాష వానియంతడు గిడుటకయినను ఏలులేదు. అట్టి సభలను ప్రజాప్రతినిధిసభ లని పిలుచుట కెటుల సాధ్యపడును?

చెన్నపురి సమ్మెలు

కార్మికోద్యమ పనివారలు.

చెన్నపురి కార్మికోద్యమకారుల నితరులకు నిజమిచ్చిన చాకిరా క్షణము కట్టుచున్నా సమ్మెకట్టిన యిరవది రోజుల తరువాతని దెబ్బలు తాముకూడ సమ్మెకట్టి పనిలోనికి కచ్చుట మూసేసిరి. అక్షిప్తము హెల్మెట్లనుగార్చు, ముగ్గుల కార్మికోద్యమ కార్యకర్తలను చూడ నిబబ్బన లోనికి వెళ్లి చాకిరాక్షణ కనిపించుచున్న ప్రయత్నింపగా పాతము కారిమీద యీ సమ్మెకట్టినవారల రాళ్లువర్షిరి. నిన్న ఉదయం శింతాద్రిపేటలో కొందరు సమ్మెకట్టినవారి కట్టుకత్తులొని తిరుగుచుండగా తోటిదేవవారిల నెవరిన పనిలోకి పోజెందజేసిరి. నిన్న ఉదయం యీ సమ్మెకట్టిన వారు శుభ్రము చేయబడలేదు. నేడునూడ నల్ల యున్నది. చాకిరా క్షణము పనిలోనికి రాలేదు.

ఈ చుట్టూరినీడల సమ్మెకట్టినవారి లందరూ కమిషనరుగారివద్దకు కొంతదూర ప్రతిభలున నిన్న వంతగా పాకి తో నాయన చాలసేపు నిబాదమున నుండి యొక స్టేషనుకు యిటు తయారవేసి అరగంట యొకదిన దానిని చుట్టూరినీడల కార్మికులు హతించుట వెట్టిరి. అది యేమైనది కత్తిరింపబడి తెలియలేదు.

చెన్నపురి గవర్నరు గారు కూడ సీ కార్మికోద్యమకారుల జోక్యము కలుగజేసికొనవలసి తెలియచున్నది. కాని సీ సమ్మెలు గొవిందరావుతోనే తుదకుట్టవచ్చును.

మిల్లులు

బర్మింగ్ హామ కర్మాటేజ మిల్లులలోని సమ్మెలు నేటి యుదయములో తుదిపడినవి. తెనాలిగూడను వాడియా గూడను కర్ క్షిమెంటు సిమ్మనుగారితోను, చైరుస్సుగారి తోను నిష్పక్షిరోజున చాలసేపు యీ విషయమై చర్చించి యిరువొక్కవరకుమీద నేటియుదయమున రెండు మిల్లులును పనిపాడునట్లు చేసిరి. బర్మింగ్ హామ మిల్లులవారు నేటి యుదయమున పనిలోకినికి తొలగించినవారిని 18 గ్లస్సి పనిలోనికి తీసికొనినట్లు తెలియచున్నది.

చెన్నపురి కార్మికోద్యమకారులకు రెండవసారి యిది జేయబడిన సభ నిన్న సాయంత్రము జరిగెను. అప్పుడు చర్చనీ యాంశము మ్యునిసిపలుద్యోగియుల జీతములు హెచ్చుతేయలుటను గూర్చి విచారించుటయైనను ప్రస్తుతము కట్టుకత్తులలో జరుగుచున్న సమ్మెలవల్ల యీలోకించుటకు మొదలిడిరి. అధ్యక్షులు కమిషనరుగారి రోజు స్టేషనుమెంటును కయారజేసి రెండు దానినిగూర్చి విచారించుట ప్రస్తుత కర్తవ్యమనియు చెప్పిరి. దీనికి కే. సి. జే. గవార్యుడు గారు అడ్డు చెప్పి యీ విషయములే ప్రజాప్రతినిధ్య ముండవలెననియు లేవనెత్తుచో న్యాయము జడగనేరదనియు చెప్పిరి. ఒకరు కొనసీ ఒకరు కాదని అనుకోని వివరణ కమిషనరుగారి నేర్పడి 45 నిమిషముల చర్చ జరిగిన పిదప కార్మికులందరూ నొక గొప్పసభ గానింకి యింక “కార్మికోద్యమ ప్రెసిడెంటుగారును కమిషనరుగారును ప్రస్తుత కార్మికోద్యమకారులను యీలోకినికి తగు పని చేయుటకు కార్మికోద్యమకారుల ఒత్తుకొనుచున్నారని యొక తీర్మానము జరిగినది సభ ముగింకిరి.

కార్మికుల కాంతి:— తెంకూరుపాడు: కత్తి మహారాజు యంత్రకాల పనివారి సమ్మె అంతమొందినది. ఎట్టి దురదృష్టము లేకయేదనివారు తిరిగి తమ పనులయందు పునోపగిరి.

విదేశ తంతరి వార్తలు

(రైతులు ఏజన్సీ)

చర్చిలుగారి సూతనోద్యోగము.

మండలిగన్నా హుమూ.

అందఱు జనవరి 24:- దక్షిణకర్ణాటకలోని కొన్ని దినములు క్రాంతి దీక్షిణి నిర్వహణవల్లగాది నిన్నటిరోజున ఇచ్చటికి వచ్చిరి. నేడు వారు మిల్లుకు ప్రభుత్వగారిని సందర్శించెదరు.

దేవరేల మొలలు రాజ్యాంగవిషయముల విశేషము ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు. - చర్చిలుగారు మలనకేయి కార్యాలయములోని యైనవెంటనే మెసపాటామియా కరిగి యచటి స్థితిగతుల నరసి అందుపై పార్లమెంటువారికి తమ యభిప్రాయమును తెలియజేసెదరు.

మెసపాటామియాను దంతటిలో ఒక్క భాషాలోనే నైపుణ్యము నుండుట ఆవశ్యకమున చర్చిలుగారు భాషించుచున్నారనియు, ఇచ్చటిలో ఎంత ఎక్కువభక్తుల కిచ్చిరిన నంతమే అని ప్రభుత్వమువారు నిలబడుచుండుటవలన అక్కడ భాషాభివృద్ధి మంత్రిగారు రంగీకరింపవచ్చు నని గూడ తుదిలేఖదారు తెలుపుచున్నాడు.

పారిశ్రామిక భావిదళ

అందఱు, జనవరి 25:- ఆహారమునది ఆయుర్వృత్తికి కీర్తిందినా రవచ్చు. బోలెడువస్తువుల రెవ్వనగరమున విడిచి రనియు ఎంతో నింకిలోనే విడిచిన రినియు రెవ్వనంది తెలిసి పది. బోలెడువస్తువులను పారిశ్రామికము నమోదము నుండి నంతయు లయనెంటునే ఎంతో కొక గవర్నమెంట్ కంపెనీల నిన దు మోస్తూలని పారిశ్రామికాధి పారిశ్రామికము వారికి కంటించెను. అంతట బోలెడువస్తువు లావశ్యమున విదేశ నష్ట మహారముల నిర్వహించెదరు. సిఫారసు నాకన ముంట్రిగారు నేర్పరచుచున్నాడు.

మి.త్రమండలి సమావేశము.

అందఱు, జనవరి 24:- నేటిదినమున మి.త్ర మండలి సమావేశ మొనగరమున జరిగితి. తొంక మార్గము ఫాక జర్ హెన్రీ నిల్వకున్నాడు నేలను కిచ్చిండుటను గూర్చి ఆలోచించెడి. ప్రభుత్వము నుదయమునండియు గుమగుమిడి. మొలకు లాండు వార్తగాన నీవట్టు నికరమున వచ్చిరి. వాకు మోటలో పెద్దలల్ల కగ్రభాగమున బ్రయోగము గాడు నుడి కట్టున లాయుడు వార్తగాడు అంగ్ల ప్రతినిధులను ఎదమ కట్టున కరణుకాడును బ్రిటిషువారి వెను యింటికాడును ఎదుట బహుమి తెచ్చింకవలెనుబాడును అసీతైతి. మొలకు లాండు వార్త బ్రయోగముగార్లు ఒకగడిలోను కట్టినవారు ఫాకు నిల్వకున్నాడు చాట్టును నుయొక గడిలోను తేలి నుచ్చు జింకిరి. ఏవట్టు నందకును కలసి ఆలోచించిరి. ఈనెల 1-వ తేదీవరకు మాత్రమే జర్మనీ గడువియ్యదును. ఈ కథ కలన మీద సంతృప్తికలుగగల దని కర్ణాటక ప్రభుత్వ కరణు మోటలో నుడితెను. జర్మనీకా నియంతరిన రాజీమొత్తము నిట్టడే నిర్ధారణచేయవలెనని భావించు వార్తగాడు వలికెదన కరణుకాడును ప్రామెతు బ్రయోగముగాడు ప్యాగర మొలకి చర్చియొకములను నూచించిరి. సిగ్గును నేరమును కిచ్చిండుట ను గూర్చిన ప్రశంగము రాగానే ప్రతినిధులను విడిచి. దిక్షింబా 80వ తేదీని తేర్చుచునో కూడి నందమువారి విశేషమును ప్రతినిధులు విడిచిరి. ఈ విషయమును గూర్చి జనరలు దింగ హుమూ మార్గము ఫాకు జనరలు గాలెజీ జనరలు మార్గముగా రుద్రకర్తించిరి.

ఇల్లందు దుస్థితి

అందఱు, జనవరి 25:- నేడు దిక్షింబాలోని ప్రాత్ర బిల్లింగ్స్ హుమూ కట్టునమిగిలిన కొంతమంది ఆల్లరిదాడులు మాటుల వారి ఆలెత్తున పోవుచుండిన పోతీనువారిని నైనికలు ఎడిచించిరి. నైనికలులో పడరజింపిరి 8 గురట్ల వెళ్ళుట జిగిలిపిరి. కాని తివరణి వారు తిల్లరిదాడులను తిరుమగిలిరి.

డిడ్డీ ప్రెస్సీ. నగరమునందలి ఇంటివాళ్ల పెద్దవధ తేడి వరలు ము సారంబించుటకు తీర్మానించుకొని రని మోస్తూత్తునుండి తింతివచ్చిరి.

బాంధుల కరవును తేల్చుచుండరాని గాడు కొరిన కానికి ప్రత్యుత్తరముగ 80,000 వరకును నిరాశమును తేల్చుచున్నది.

మి.త్రమండలివధ.

అందఱు, జనవరి 24:- నైపుణ్యమును కిచ్చిండు విషయమున కరణు ప్రతినిధులకు చాల సంతృప్తి కలిగియున్న కరణు విశేషములు తెలుపుచున్నాడు. మి.త్రమండలివాడు ముదిరెందు మూడుమాసముల గడువు నిచ్చెద రనియు, ఈలోతుల జర్మనీ రా నొక్కకొనెనకరారు మన్నివరకులను చెల్లించుటయు నని వారు కోరెదరనియు తెలియుచున్నది.

మర్చిగారి అపీలుచరణ ప్రూర్తి కారేమందున ఫిబ్రవరి 2 వ తేదీవర కరని సురక్షియముల దని కోర్టువా రాజ్ఞా వింకిరి.

విశిష్టతేజములలోని ఓడపరవారల ప్రతినిధులను, యజమానుల ప్రతినిధులను జనవరి 20 వ తేదీన బ్రహ్మన్న సగరమున సమావేశమున కొనసకు కి గంటలుమాత్రమే పనిచేయు తలయు నను అంతయునుగూర్చి చర్చ జరిగిరి. పెద్దలముండు యజమానుల ప్రతినిధులు కానందున సభకా నింకిలో నేమియు తీర్మానింపబడెను. అందులను జరియొకసభ జరిగితినియున్నది. పార్లమెంటున కిచ్చిండుటకు తయారు చేయబడిన "కన్వెన్షన్" క్రిందటి జేసోవాగధయం చేయి అంగీకృతము కాతేదో కనుగొని తేగినమాథాన తుండించుకొనెనుయు నని వారి యభిప్రాయము.

కాడెలకే:- బొంబాయి నదరను తిరిగివచ్చిమిద నకు కాడెలకా రెవినో కొట్టిరి బొంబాయి ప్రాంతము ప్రతికలో ప్రకటించబడిన. 14 వ తేదీ రాత్రి 12-80 గంటలకు 12 గురు మనుష్యులు కాడెలకా గారి లంగకాడు కేకలు చేయుచును పోయి ఆరవిభార్యము మరయుక్కు స్త్రీయును కడుండుయిన్న కసారాలోకి కెళ్లగా అంతరాత్రితేళ నరచుచు వారు కచ్చుటనే మీరిపుట పోయి రేపు ప్రాదుక రందరి అకడు చెప్పెనని మాట తెలుపబడిన. ఈశంకలి ప్రతికలో ప్రకటించబడవందున మేము తెలిపితిమి. మాకు వత్తుపాక మేమియును లేదని బొంబాయి దొరకమువారు ప్రకటించిరి.

చెన్నపురి పాకీవాండ్రు సంఘము

సంఘాధ్యక్షుని లేఖ

కార్పొరేషను అధికారులు కొరినపొకరము చాల మంది ఆయా దిపోలనుండి కార్పొరేషను కార్యాలయ (రిక నభవనము) నుగ కేగిరి. ప్రభుత్వమున కొన కొకరూసాయింతుకును స్త్రీకి అర్హుసాయింతుకును వైగా వెలమ ప్రతిస్త్రీ కిని వ్రతిపురమునకును విశ్వముధర చుటకొంక నాలుగు రూపాయలను యిచ్చుకలెనని వారిలోవా రాలోనింతుకొని ఆ ధి కా తుల ను కొరి ది. అందులక ధి కా తులంగీకరింపలేదు. వారందరను వెదలిపోయిరి. నేడు 27-1-21 దయమున నేపియరు చాట్టుయెద్ద కాకిని నమావేశ కరని నిన్న రివకుభవనము నొద్ద జరిగిన సంగతి సంతకు తెలుపుదని అడిగితిని. నలు వారందరకు వచ్చిరి. వైని నివించుబడిన విషయములను వారు తెలిపి అట్లు కార్పొరేషను వారియ్యనివో తాము మంచేయమని కలికిరి. అంతలో నొకరులేకు నెలవ పురుషికి రు 15 లు తేరమును కొనబడు రెండవాయి విశ్వపు థర నువరాను యిచ్చించెదమని ఒక పెద్ద యధిరారి తెలిపె నని అచట కలికిరి. మీరిట్లు కొరకు గరివారు. తేరముచాల పది మీ రు తని మా న లేడు. మీరు తని చేసి న మీర ప్రమాదము కలుగునని మీరు నిన్నటిసాయింతులను కరణును కలుగుచుంటిరి. అప్పుడు మీలో కొక్కడు మాత్రమే తేరము సంగతి బున్నుచు చూశలో నెలైకు గాన మీరిక నెంకమాత్రమును తనిమాననూడెను. అది గాక యిదివిషయమున నర్తకభాను ఘోషగాడు కార్పొరేషనునకుభలో కొక తీర్మానము నుకరనింపి యున్నాడు గాన మీరు తనిచేయు చు నాయ్యుడు తిరుముని కొరదనుకు. ఇట్టి మిథ్యాకారణములపై నమ్మిక్కుటకు నేనంగీకరింపబల నని నేను ఖండితముగా తెలిపితిని. ఏ కమరస్సాయి క్రెస్టిగారు గూడ చాల రూ ర ము చెప్పిరి. దాని నైని కా రు చాలచర్చుగలిపి పనిలోజేయుటకు నేవారమువాడు రాత్రి యమావేశమై కడుకొంకలను నిర్ధారణ చేయుటకును నిశ్చయించిరి. కానవాడు నేడుకుత్తాపూచు యెదులు మానకండ ననిచేసెదననియు వారికిసంతృప్తి కలుగునట్లు కార్పొరేషను వారు చేయగలరనియు నమ్ముచున్నాననియు సంఘాధ్యక్షురకు గాడిచర్ల చాణిర్వోరమరావు తుంతులగాడు మాట ప్రాసిరి.

మదరాసు కార్పొరేషను నోటీసు

1921-22-వ సంవత్సరమునకు గాను ఈ దిగువ పేర్కొనబడిన వాటి హక్కులు వాటికి ఎదురుగా యుదహరించియున్న తారీఖులయందు మద్రాసు రిప్పర్ బిల్లింగ్సువద్ద మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు బహిరంగ వేలము వేయబడును.

పాటకు రాదలచుకొన్న పాటదారులు వేలము సమయముందు పాట పాడుటకుగాను వానివాని కెదురుగా నిర్ణయించబడిన మొత్తములను మద్రాసు కార్పొరేషన్ ప్రెసిడెంటుగారివద్ద ధరావత్తు కట్టవలయును.

వేలము పాటకు సంబంధించిన నిబంధనలను మద్రాసు కార్పొరేషన్ హెల్తు ఆఫీసరు వారివద్ద తెలిసికొనవచ్చును.

(a) వరుసగ పేర్కొనబడినవాని నుండి బాడుగలు, సుంకము వసూలుచేయు హక్కు.

వేలము తేదీ వేలంపాటకు కట్టవలసిన ధరావత్తు మొత్తము

1 పెరంబూరువద్దనున్న గొట్టెల వధ్యశాల	31-1-1921	రూ 500
2 " " పశువుల "	"	రూ 250
3 ఎలిఫెంటుగేటు బండ్లదొడ్డి, దానికి సంబంధించిన బజారు స్థలము	1-2-1921	రూ 500
4 స్మిత్తుఫీల్డు మార్కెట్	1-2-1921	రూ 100/-
5 మాంసపు అంగడి, (గొట్టెల వధ్యశాల)	"	రూ 25/-
6 పశువుల వధ్యశాల	"	రూ 25
7 పండుల వధ్యశాల, పండులు పండుకొనుస్థలము	"	రూ 25
(b) (1) కొరుకుపేట కుప్పదొడ్డినుండి ఎరువు తీసు కొనుటకు గల హక్కు	2-2-1921	రూ 500
(2) ప్లర్లింగ్సురోడ్డు సహాచేరి ఓపేరి డిపోనుండి ఎరువుతీసుకొనుటకు గల హక్కు	2-2-1921	రూ 500
(3) మైలాపూరు ప్రెస్సింగు భూమినుండి ఎరువు తీసికొనుటకు గల హక్కు	2-2-1921	రూ 750
(4) మణిగారసత్రము, బేసికాబ్రిడ్జి, చూళ, పుదు పేటలోనుండు హారిన్ బ్రిడ్జి, క్రెష్టాంపేట, బార్బర్నుబ్రిడ్జి, మున్నగు జాగాలలో నున్న ఎడ్ల డిపోలనుండి పేడను తీసుకొనుటకు గల హక్కు	2-2-1921	ఒకస్థలమునకు రూ 10/- చొప్పున

మద్రాసు కార్పొరేషన్ }
25-1-1921 }
కే. రాఘవేంద్రరావు, హెల్తుఆఫీసరు.

రాణి	కలములు	బైల్
1. గో. నం 1-0-0		0-14-0
12. " నం 12-0-0		8- 8-0
60. " నం 47-8-0		40-0-0

6 గో. నం 12-0-0 బైల్ 0-14-0 పోస్టు భక్తి, తది.

Samson & Co, Triplicane Madras.

కొడినాడ నలుకొర్లు గోదావరి డిస్ట్రిక్టు కోర్టు

వాడుకలు:— కరీ కృష్ణారెడ్డి వగైరా
పతివాదులు:— రి అల్లూరి నరసింహారాజుగారు వగైరా
ఈ నెంబరు డిక్రినిబట్టి గోదావరి డిస్ట్రిక్టు కోర్టులో
11-2-1921 తేదీన యీ దిగువ గ్రామములలో యీ నెంబరు
5 to 10 ప్రతివాదుల తాలూకు ప్రిరాస్తి వేలము కాబడును
గనుక పాడుకొనేవారు గోదావరి డిస్ట్రిక్టు కోర్టు రాగలందు
లకు ప్రచురపరచడమయినది.

రాజమండ్రి	నిడిగుట్ట	58	2.83
సము రిజిస్ట్రారు	గ్రామం	58	4.38
తాలూకా	తాలూకు	59	4.20
రాజమండ్రి	ములికిపల్లి	29	0.7
సము రిజిస్ట్రారు	తాలూకు	29	0.32
తాలూకా	తాలూకు	29	0.9
		29	2.28
		136	0.49
		1	0.46
		34 A	0.46
		2	0.46
		46	0.50
		1	0.11
		24	0.20
		29	
		1	

డిటో	వివరము	65	12.32
తాలూకు	తాలూకు	5	4.50
		1	3.84
		6 D	7.27
		2	4.77
		230	4.65
		5	1.50
		42	
		46	

డిటో	చింతలపల్లి	32 A	2.29
తాలూకు	తాలూకు	55	0.34
		2	1.8
		40	0.84
		2	0.97
		20 C	0.96
		2	0.40
		20 B	0.22
		3	0.28
		26	1.12
		76 B	0.31
		78 D	0.43
		79 H	0.36
		83 F	0.27
		83 G	0.27
		94	
		55	
		5	

డిటో	పొన్నమండ	308 B	0.83
తాలూకు	తాలూకు	308 E	0.91
		1	1.11
		308 D	
		1	

రాజమండ్రి	కేశవపల్లి	228	16.79
సము రిజిస్ట్రారు	తాలూకు	230 A	2.5
తాలూకా	తాలూకు	260	0.80
		6	3.33
		274	22.75
		1	8.47
		274	1.32
		2	2.78
		274	4.12
		3	3.4
		293	2.36
		297	3.30
		1	
		298 B	

డిటో	కంకరగుడ్డు	402	10.24
తాలూకు	తాలూకు	397	10.40
		281	22.0
		396	31.11
		387	40.52
		342	33.97
		290	8.18
		393B	3.76
		304A	7.50
డిటో	కామేనిపాడు	55A	0.71
తాలూకు	తాలూకు	52	0.82
		51	A.B3.45
		55 B	1.29

డిటో	నూదపల్లి	$\frac{307}{1}$ ...15.79	} డిటో
	తాలూకు	$\frac{307}{2}$ ...7.69	
		$\frac{308}{3}$ ...3.50	

యావత్తు భూములు ఫలవృత్తుల సయితము వేలము
కాబడును.
రాజమండ్రి విరఘుండు లక్ష్మీనృసింహమూర్తిగారు
ఇన్స్పెక్టరువేట
16-1-1921 హైకోర్టు వకీలు.

కావలి బోర్డు సారాంశం
ఈ యూరను బోర్డు సారాంశం నివేదికను ఇటీవల కొన్ని
విషయములు ప్రతిపాదించిన వెంటనేను ఇచ్చిన ప్రకటన
చాల దుర్భలాభముల గలిగించినది. కాని నిజస్థితి నిండుక వరి
రింపిన విశేష భయ సంతాపములకు పాటు చేయవలసిన స్పష్ట
మగును. ప్రస్తుతము పాతకాల కొన్ని కారణములతో కొంత
దుస్థితియందు నున్నదట నిర్వివాదము. ఈ యూరను బోర్డు
కొందరు పాతకాలయందలి యాపాధ్యాయులకు అసౌకర్యభావ
ము లేదని దీని కంతము ప్రభావోపాధ్యాయులకు మ.రా.రా.రి
గురుమూర్తి కంటియగు గారు కారణమని చాటిండుచున్నారు.
ఈ మాటలు కేటముల ఆసక్తియు కాదు. కాని వర్తమానస్థితికి
బోర్డుగ కనుగొనవచ్చు. వెనుకటి నాటిక మించును. బరతుచునే
యెప్పుడు. గురుమూర్తిగారిని తొలగించుటకు కొందరు కడు
ప్రయత్నము చేయుచున్నారు. గురుమూర్తిగారికి పాడే మార్పుకంటె
వలయు కత్తి సామర్థ్యములు లేదని వీరియోష. ఈ విషయమై
అధికారవర్తకులయొ గురుమూర్తిగారిని ఒక్కమాటగా కొని
యాడియున్నారు. ఇంతింతకాక వారి సర్వకర్తవయ బా
ర్థ్యమును గణ్యముగా.

ఇక బడియందు బోర్డు వర్క్ కు సంబంధించి విష
యమై గురుమూర్తి కంటియగు గారు తన బడి వైకల్యముతో
చున్నారు. మిత్రులార, పాతకాల పాడే పరమమునకు నాపా
ధ్యాయులకు ప్రతిపక్షమై యెందుటచే నీ రిడిగ్ గురుమూ
నందో లేదో నిరర్థక ప్రయత్నముల వలనను గాదు. ఈ పాధ్యాయు
లకు వనము సహాయముల మై యెందుటచే నిజకర్తవయ, అభ్యుదయ
మీరును మీ బిడ్డలను నుభవించగలరు.

నూ. విఘ్ననాథం
కా. వెంకటరామి రెడ్డి

అసహాయోద్యమము.
బాబట్ల తాలూకా సహాయనిరాకరణ ప్రచారము
1921 వ సం॥ జనవరి 14 వ తేదీ జుభావన్నయ్య
2 గంటలకు మ.రా.ప్రీ, దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి
అధ్యక్షత క్రింద బాబట్ల తాలూకా మహాసభ సమావేశమై జరి
గినది:—
(1) బాబట్ల ఒంగోలు తాలూకాలో జరిగిన మహా
సభాదర్శనములను బాధ్యపించుకొనుటకుగాను, ఒక డివిజన్ లో
కాంగ్రెసు కమిటీని సాపించుటకు యీ సభ వారు తీర్మానించి
నుమాను నూరుమంది సభ్యులతో సంఘమును స్థాపించిరి. ఈ
సంఘమునకు మ.రా.ప్రీ చోరగుడి వెంకటాద్రివంతులు
గా రిరి, సందూర శేషచార్యులుగానని, కార్యదర్శకులుగాను,
ప్రవక్తలైన వెంకటలక్ష్మీకారాణిగానని కోరాధికారిగాను
యేర్పరచిరి.
(2) ప్రతి గ్రామములోను సహాయనిరాకరణోద్యమ
బాధ్యతను నిమిత్తమై 25 గురు సభ్యులతో ఒక ప్రచారక సంఘ
యేర్పరచబడినది. ఈ ప్రచారక సంఘమునకు మ.రా. కొత్త
మాండ్లకొండ రామయ్యవంతులుగారు తాత్కాలిక కార్యదర్శకు
గారు, వై రంగరాజుగారుగారు సహాయ కార్యదర్శకులను ఎన్ను
కొనబడిరి. ప్రచారక సంఘము విధిచింది ఫిర్యాలుగారి
గా, గ్రామములయందు కాంగ్రెసు కమిటీని స్థాపన నిమిత్తమై
ప్రచారము చేయువట్లు యేర్పాటు కావించబడినది.
వైకల్యము
తాలూకా సభ తీర్మానము ప్రకారము, సందూర శేష
చార్యులుగారు కానా రంగారావుగారు చున్న గుబాడ పెడ
యెరుపూరు గ్రామమున జనవరి 17 వ తేదీన కాంగ్రెసు కమిటీ
స్థాపన నిమిత్తము వెళ్లిరి.
మండ్ల శ్రీరామయ్యగారి అధ్యక్షత క్రింద సభ జరిగింది
27 గురు సభ్యులతో కమిటీ స్థాపించబడినది.
కర్తవ్యము.
1921 వ సం॥ జనవరి 20 వ తేదీన కర్తవ్యము
గ్రామములో వెనుకొచ్చు రామకృష్ణరావు గారి అధ్యక్షత
క్రింద ఒక సభ జరిగినది. అది సందూర శేషచార్యులు
గారు సంస్కరణముల నిరుపయోగమును గూర్చియు, సహాయ
నిరాకరణములను అవశ్యకతను గూర్చియు, గ్రామకాం
గ్రెసు సంఘముల నిధులను గురించియు నుపదేశించిరి. సభ
యందు దీక్షాకర్తలుగా కావించబడినది:— (1) ఈ సభ వారు
ప్రస్తుత కానకసభ్యులు తమ ప్రతినిధులు కారని తీర్మా
నించిరి. (2) గ్రామకాంగ్రెసు కమిటీ నేర్పరచుటకు తీర్మా
నించి నుమాను 20 మంది సభ్యులతో ఒక కాంగ్రెసు కమిటీ
స్థాపించబడినది. (3) ఈ సంఘమునకు మ.రా.ప్రీ లక్ష్మీరాజు
సరసింహారావు గారిని కార్యదర్శకును, వెనుకొచ్చు వెంక
ట్రామరాజుగారిని కోరాధ్యక్షులుగాను నియమించిరి.
* * * * *
బాటియోపాత కాల.
ఈ యూరను గ్రామములో యిదివరకు భారతీ నిలవ
మను శేషగల పాతకాల యొకటి గలదు. కాని నిజము నాగ
పురపు శేషయ్య మహాజనసభాధిపత్యమునాకముగ బాటియ
నిద్యాయముగా మార్చి ప్రారంభవద్ద 1 వ తరగతి మొదలు
8 వ తరగతివరకు నేర్పయివ్వాడు.
* * * * *
మండ్ల సారితోపాతము, బుద్ధాను; భాదీ పాతములలోని
యొల్లను క్షుత్రియులందరను తమ వైశ్రధ్యమును ప్రకటించి
దొడ్లపుర సారితోపాతముగా నిజము కట్టుట యనిచెప్పిరి. నిద్యాయ
యందు సైక్లరులు తనాళ్ళయందొద్దు చున్న గు సభికారులు తగు
యత్నములు చేయుచుండినను బాటి సహజ నిష్కల్యము
భయభక్తి ప్రతి పదలించారు కాదు. ఈ గ్రామములు రెండూ
తేపల్లెయను బుద్ధాను బాటియోపాతము చేయింపబడినది. ఈ గ్రామ
ములందు దెక్కినగా క్షుత్రియులే సేవించుచుండిరి. వీరెక్కు
వగా భూదనములకు కలకాడ. తక్కిన బాటియోపాతమునకు
వీరియందొక్కమహాసభ వాసమయై ప్రకటించుచున్నది. కాని
ఈ సమస్య ఇయ్యనందుకు యును సహాయనిరాకరణ వర్తకులలో
నొకడయ్యెనును చిన్మయమిది గాంధీమహాత్ముని యభిప్రాయ
మగునో కాదో యని యేమిట తుంక తెల్పిచున్నాము. కావున
అంధభ్రష్టభారతీ లగు మ.రా. ప్రీ కొందా వెంకటలక్ష్మ
య్యవంతులుగారుగానని మ.రా. ప్రీ గొల్లపూడి సీతారామకా
మ్రొవారుగారు యీ గ్రామములకు దండవేసి ప్రస్తుత కరణింప
మని నిచ్చుటగారికి బోధపడి యిక్కార్య మున్నామహా
తమగు ప్రకటనాపాతముగను అసహాయముగను వెంకట
ప్రార్థకులు. (ఒక తేదీగారుని)

Congress Propaganda.

Shraddhanandji's Message.

Sixteen Years' Education Under Boycott.

Fresh Developments in Bombay Presidency.

(Associated Press.)

Swami Shraddhananda's Appeal. To Daughters and Sons of Ind.

Daughters and sons of Mother India!—Lying on my bed of sickness, I am impelled to send the following message to you :—

Perhaps it was to purge me of my pride of doing a great amount of propaganda work that I was laid low on a bed of sickness. Here I found that there was something more than mere physical propaganda work to be done, before the nation would arise strong in its armour of faith.

Swaraj Prayer.

With the undaunted Das leading with faith the serried ranks of the resourceful youth of Bengal, with that emotional patriot Lajpat Rai standing forth to guide the stalwart youths of the Punjab, with the selfless man of strong common-sense keeping the balance in the middle, I mean brother Moti Lal Nehru, with the irresistible Ali brothers leading the faithful Khilafat soldiers, with the grand old man of Salem converted wholeheartedly to the people's cause, with Kasturi Ranga Iyengar and Kelkar guiding the southern country, with unabated confidence in the future, the purely propaganda work of the attainment of Swarajya is assured. But lying here in this solitude of my sick chamber, I found that I could do more useful work every morning after my meditations. When my nurse thinks that I am taking physical rest for thirty minutes and sometimes more, I go on exercising my will-power with an intensity unknown before, to the effect, that Bharat will have attained Swarajya before the 31st December, 1921 is over. Sisters and brothers, I am impelled to make this one suggestion. Every morning at any time, between seven and eight, let all Indians old, young, and children sit quietly for ten minutes, if not more, and let there be an organised exercise of the will-power. Have you any doubt that such a superhuman organised effort will go in vain? I have no doubt at all.

Sacrifices at the Altar of Motherland.

I hope and trust that the time for laying other sacrifices at the altar of the Motherland will not come, but if the world is still full of devils, the sacrifice will have to be made. Pray daily so that the spirit of non-violence may not leave you at any crisis whatever. Those alone who are pure in body, mind and spirit can pass unscathed at the time of trial. May the supreme ruler of the universe so steel your minds that when the time for standing calmly against tyranny and oppression comes, your eyes will not quiver and your hearts will not quake.

One Great Soul.

One word more. With all its strength and effort, Bharat Mata has again produced one great soul to lead you on to real freedom. I implore you all never to be led away from his potent influence; because if there is one great soul in the country, who can never betray the least trust placed in him, it is Mohandas Karamchand Gandhi, Shanti. Amen.—The Hindu.

B L Examination Again?

CALCUTTA, January 26.

The candidates who were prevented to appear at the final B. L. examination are requested to send their names and addresses to the controller of examinations, Calcutta University.

Gandhi Opens a National School.

Mr. Gandhi will open a National School in Calcutta to-morrow.

Mymensing Magistrate's Order Withdrawn.
The order issued by the Additional District Magistrate of Mymensing directing the disabled students and general public not to assemble within half a mile of the Government school has been withdrawn.

The Students' Strike.

Situation Firm.

CALCUTTA, January 27.

The students strike situation remained unchanged yesterday. The presence of Mr. Gandhi kept up the enthusiasm. As leaders have already declared their disapproval of picketing and obstruction, students resorted to moral persuasion. Two meetings were held yesterday in Calcutta at which speeches were delivered urging students to leave their colleges. Attendance was very poor at the medical college and Campbell Medical School. The news has reached here of the closing of more colleges and schools in Mutussil.

Boycott of Foreign Trade.

Mahatma's Appeal to Merchants.

Mr. Gandhi addressed a meeting of Marwari and up-country merchants of Bara Bazar. He urged them to boycott foreign goods, give up trade in foreign goods especially foreign drugs and appealed for monetary help in the cause of winning swaraj. Seed dealers gave him ten thousand rupees and promised more. Brisk collection of money went on and more money will be collected to-day.

Calcutta Tram Strike.

The drivers and conductors of the Calcutta Tramway Company held a meeting last night and decided to stop work

from to-day as they had not got their promised increment of pay. Tram service ceased this morning and no cars are out.

Strike Movement in Bombay.

Furtherance Among Students.

BOMBAY, January 26.

The leaders of the non-co-operation movement are daily holding meetings and passionately appealing to students to leave Government schools and colleges. Already, there has been a flutter among the students attending the colleges in Bombay, and the ranks of students willing to leave are swelling every day. Some of them have already quietly begun to absent themselves from the local colleges.

300 Give Names.

After a meeting held yesterday, which was addressed by Mr. V. J. Patel, Mrs. Gokhale, Mr. Chimanlal and others, the names of those students who were willing to boycott the colleges, were registered and it was announced that 300 had already given in their names.

Mr. Jayakar Suspends Practice.

We understand that Mr. M. R. Jayakar has decided to suspend practice from to-day. Mr. Jayakar will, during the period of his withdrawal from the Bar devote himself to constructive educational work in Bombay. We understand he has been offered the honorary Principalship of a college, which some educationists of distinction and experience are thinking of starting in Bombay. The college will have a literary as well as an industrial side. It is very probable that Mr. Jayakar will accept the offer. Mr. Jayakar has been the founder and was for a time the Principal of the Aryan Education Society's High School before he joined the Bar, and we are glad to have him back again in the educational field. To devote his entire time to education Mr. Jayakar is now absolutely free, except for two heavy legal engagements, one at Nagpur, and the other at Sholapur, from which he cannot suddenly without detriment to his clients, interest, but the fees in which he intends to devote to the purpose of national education.—*Bombay Chronicle*.

Net-work of National Schools.

BOMBAY, January 27.

Reports of the opening of National schools at Dharwar, Mangalore, Belgaum and Soman have been received. A large number of students at those places have left Government aided institutions. In Bombay Mr. M. R. Jayakar, Bar-at-Law, with some others assisting him is trying to carry on the constructive side of the non-co-operation programme. He is engaged in starting without delay a well-equipped college in Bombay, where students who wish to continue studies in a national college may have facilities in no way inferior to those provided at Government or aided institutions.

Swaraj First and Education Next.

It appears from the speeches recently delivered by Mr. V. J. Patel, late Secretary to the Indian National Congress at students' meetings that he does not believe in national education at all. He favours the idea that students who are willing to give up studies should at once go to villages and carry on work on behalf of the Congress in the furtherance of Swaraj.

Poona Developments.

At Poona, Mr. N. C. Kelkar addressed a meeting of 3,000 students. Three students declared that they had left the institutions they belonged to. One student stepped forward and opposed the boycott. He was given a patient hearing. Mr. Kelkar exhorted the students to respond to the call of the Motherland, and stated that he had offered Rs. 3 lakhs to the authorities of the new Poona College in order to convert it into a national institution, but the authorities wanted a guarantee as regards the number of students. Mr. Kelkar's passionate appeal seems to have created some effect and a stir among students is evident. Developments are waited.

Lahore Colleges' Boycott.

Ultimatum to S. D. College Principal.

LAHORE, January 26.

The students of Lahore Colleges who went to Gujranwala yesterday returned to Lahore by night train. There was considerable stir in the D. A. V. College and other hostels when these students came back. This morning the Sanatana Dharma College students did not attend lectures and held a meeting in the College when they passed a resolution requesting the Principal to disaffiliate the college from the University within seven days. Otherwise they would permanently leave the College. In the meanwhile they would be on strike and would not attend classes.

Another Meeting in Gujranwala.

The D. A. V. College students who were present in large numbers in the Gujranwala meeting yesterday did not show much excitement to-day and the majority of them attended classes. Only one section of the first year class did not attend lectures in the afternoon. The College authorities are however arranging to open a non-university department for those students who want to have non-university education. It is stated that students are arranging to hold another

Siamese Royalty.

Visit to Burma.

(ASSOCIATED PRESS.)

RANGOON, January 26.

Their Royal Highnesses the Prince and Princess Kamping Felch of Siam, with their daughter and son, arrived on Tuesday afternoon by the *Yorkshire* and were met on board by the Chief Secretary, the Lieutenant Governor's Private Secretary, the Principal Port Officer and the Consul for Siam. A large gathering of military and civil officers were present on the jetty when the Prince and Princess and their daughter landed. A guard of honour of 100 men of the Royal Scots was present and a Royal salute was fired. The Prince and Princess proceeded to Government House, where they are the guests of the Lieutenant Governor and Lady Craddock, and were present at a garden party, which was attended by about 600 persons of all communities. Their Royal Highnesses were much interested in Burmese dancing, music, conjouring, etc. The Prince wore the khaki uniform of a General of the Siamese army, and the Princess and her daughter were in European dress.

The Unlawful Assembly Case. Some Technical Points.

BOMBAY, January 26.

At the High Court to-day the Chief Justice and Justice Sir Lalubhai Shah disposed of a reference made by the Chief Presidency Magistrate in the case of Postal, Telegraph and Railway strikers who were charged with being members of an unlawful assembly. The facts of the case are that the strikers assembled in the maidan opposite the Police Court and behaved in riotous manner, whereupon the Third Presidency Magistrate, proceeded to the spot and ordered the arrest of the men after failing to disperse them. The arrested strikers were put before the Chief Presidency Magistrate who acquitted some of the accused and convicted the present defendants and referred to the High Court whether the sections in the I.P.C. authorising the Magistrate to disperse crowd fell in line with the sections authorising the same in the Bombay City Police Act. While answering some questions in the affirmative and others in negative, their Lordships held that it was not necessary to refer those questions to the High Court as it was open for him to send the papers to Government and it was for the Legislature to decide whether the particular sections of the Bombay Municipal Act should be so amended as to bring them in line with those of the I.P.C. The Court was only to lay down what the law was.

Untouchables' Conference.

N. C. O. with Untouchability Observers.

BROACH, January 25.

At the conference of untouchables held at Kavatha, the chairman of the Reception Committee declared that the members of untouchable communities would not co-operate with Hindus in the latter observed untouchability.

European Deputations.

The Indian Governor's Assurances.

PATNA, January 26.

Lord Sinha, replying to the two European deputations from Muzaffarpur and Champaran, explained that, as soon as the news of the outbreak of hat looting reached the Government, immediate steps were taken to strengthen the police forces in districts affected to suppress disorder and to protect markets. He assured them that his Government were conscious of the dangers created by the non-co-operation movement, and regarded it with utter disapproval. He would not hesitate to use all lawful and reasonable means to suppress lawlessness, to enforce law, and to protect life and property. His Excellency added that he was sure that the members of the deputations and their association recognised the necessity, at the time of much excitement and strain to exercise almost self restraint.

meeting at Gujranwala on Saturday when students from Amritsar and other places are expected to join.

Rae Bareilly Disturbances.

Motilal Nehru's Speech.

ALLAHABAD, January 25.

At a public meeting at Allahabad, on Tuesday Pandit Motilal Nehru delivered a speech on the need of the hour and dealt with the recent Rae Bareilly disturbances, urging the necessity of a full enquiry by the Provincial Congress Committee.

Gandhi's Visit to Burma.

Rangoon Gazette's Advice.

RANGOON, January 25.

The *Rangoon Gazette* publishes a letter protesting against the projected visit of Mr. Gandhi to Burma as highly undesirable. The letter says:—To allow Mr. Gandhi to come now is like putting a match to gunpowder and I really think those in authority must be insane if they allow it.

Cry in the Wilderness.

BOMBAY, January 26.

A college student, writing to the *Times of India*, draws attention to the disturbed state of the minds of students generally, due to the non-co-operationists' propaganda and urges the Moderate leaders of Bombay to hold a counter demonstration to prevent a disaster.

West Coast News.

Boycott Determined On.

CALCUTTA, January 26.

A meeting of students was held at the local Victoria Jubilee Town Hall yesterday and it was decided among other things to boycott Government aided schools and colleges and to organize a movement for the purpose in this district.

The Paris Conference.

Disarmament Question Postponed.

Rehabilitation of Austrian Trade.

(REUTER'S.)

LONDON, January 25.
PARIS.—Dissatisfaction at the failure of the conference to dispose immediately of the disarmament question is largely due to the apprehension that the discussion of reparations, which is of the most vital importance to France, may be postponed. Mr. Lloyd George invited M. Loucheur, French Minister of Reparations, to luncheon yesterday and conversed with him at length on the subject of Germany paying reparations in kind. It is known that M. Loucheur has most definite views on this subject and will only consent to the German labour being employed on the reconstruction of devastated districts provided that French labour is not thereby thrown out of employment. M. Loucheur also objects to payment in kind unless the imported German goods do not compete with French goods. The *Petit Parisien* understands that a certain quantity of numerous goods which Germany has already assigned to export will be accepted as the payment of reparations provided that German combines assure their sale abroad and not merely in France and pay the receipts to the French Treasury.

PARIS.—The Conference this morning considered the proposals with regard to the financing of the Austrian trade and rehabilitation of that country. It decided that the Austrian question was intimately bound up with the economic condition of Central Europe and therefore referred the question to the Ministers of Commerce of Britain, France, Italy and Belgium for the inquiry especially as to method of establishing the exchange. The Military experts have reached a complete accord on the question of disarmament.

Allied Conference

Settlement of Eastern Questions.

LONDON, January 25.
PARIS.—The Allied Conference has decided that an Allied conference in which Greek and Turkish representatives will participate, will shortly assemble in London with a view to reaching settlement of the Eastern questions.

American Naval Buildings.

Japo-American Negotiations.

LONDON, January 25.
A Washington message states that the Senate has adopted the resolution introduced by Mr. Borah asking the Senate Naval Committee for the information whether it is advisable or feasible to suspend American naval buildings for six months. Protracted Japo-American negotiations with regard to the Californian actline, land legislation and definition of the rights of the Japanese in the United States have come to successful termination.

A Fire in New York.

LONDON, January 25.
NEW YORK.—Fire has wiped out three blocks in the business section of the town of Athens, Georgia. Loss is estimated at four million dollars. The origin of the fire is unknown.

(Associated Press.)

The Imperial Bank.

Government of India's Agreement.

DELHI, January 26.
A communique says:—It is announced for general information that the Government of India is entering into an agreement with the Imperial Bank of India according to which the Bank will give ample facilities to the public for the transfer of money between places where there is a local head office or branch of the bank at rates not exceeding such rate as the Controller of the Currency may by special or general direction approve. The issue by the Government of currency transfers and supply bills to the public between such places will therefore cease with effect from the 1st February 1921. The present arrangements for the issue of these transfers between treasuries at places where there is not a local head office or branch of the bank and between such a treasury and a place where there is a local head office or branch of the bank will continue. At present the rates for transfer between currency offices and between treasuries in the same province vary from one to two annas, while the rates for transfers between a treasury in one province and a currency office or treasury in another province vary from two to four annas. The inauguration of the Imperial Bank of India has offered an opportunity for a reconsideration of these rates and in order to facilitate the movement of money it has been decided to adopt the rates shown below. The maximum rates for telegraphic transfer and drafts issued by the bank will be uniform throughout India and Burma viz, for amounts of Rs. 10,000 and over one anna per cent, for amounts of Rs. 1,000 and above but less than Rs. 10,000 two annas percent, for amounts less than Rs. 1,000 the rates will be the discretion of the bank. These rates will be liable to alteration at the discretion of the Controller of the Currency. The issue of transfers by the Bank at or below these rates will be subject to the following conditions: (a) No transfers will be issued until the cost thereof has been paid (b) all transfers will be payable in legal tender currency in notes or Rs. at the convenience of the officer making payment. In other words the payee will have no right to demand payment in any particular form of currency though in practice his requirements will be met as far as possible (c) In the case of telegraphic transfers the telegraphic charges will be paid by the remitter. The maximum rates laid down above for the Imperial Bank of India will be the rates for currency transfers and supply bills issued at or on Government treasuries at places where there is no branch of the bank except treasuries outside India and Burma) No currency transfers or supply bill for an amount less than Rs. 1,000 will be issued, but the rates for amounts of Rs. 1,000 and above will be those shown in paragraph three above. Full particulars regarding the conditions on which currency transfers and supply bills are issued can be obtained from the office of any Deputy Controller of the Currency.

The Future of Persia.

Bolshevik Message.

Meeting of the Mejliss.

(REUTER'S.)

LONDON, January 25.
The *Times* learns from Teheran that it is reported from Resht that the Bolshevik have left Resht and are preparing to evacuate Enzeli. The Persian representative at Moscow has telegraphed to the Persian Government to send a Governor to Enzeli as soon as the agreement between the Persians and the Bolsheviks is signed. The Bolsheviks will then evacuate and pay compensation for damage. The Sipahdars are forming a fresh Cabinet.

LONDON, January 25.
TEHERAN.—The Premier announces that the Mejliss will meet within ten days. It is anticipated that the Cabinet will be substantially the same as the last Government.—*Pioneer*.

Fan-Isamic Conference.

Co-ordination of Muslim Communities.

LONDON, January 25.
The *Times* correspondent at Constantinople states that at the beginning of January a Pan-Isamic Conference was held for the purpose of drafting a scheme for the co-ordination of all Muslim States and communities, with a view to creating an Islamic union.

Dutch Air Service.

LONDON, January 25.
The new Dutch air service begins on the 1st April. It will cater for passenger and goods traffic and will involve a regular service between Amsterdam and Rotterdam, Brussel Paris and London, Amsterdam to Bremen and Hamburg, also Hamburg to Copenhagen.

Shipping Federation.

8 Hours' Day Discussed.

BRUSSELS, January 20.
At a meeting of the International Shipping Federation, the British delegates, Mr. Havelock Wilson and Mr. Cuthbert Laws representing the seamen and shipowners, respectively, to-day, discussed an eight-hours day. This meeting is significant because it is the first time in the history of Labour that two international organisations of employers and employed have met, to discuss terms of agreement relating to labour conditions.

It is possible that the Conference will not arrive at any binding conclusion, as a number of organisations of shipowners and seafarers are not represented. This will render the calling of a further Conference necessary. The main object of the two parties, at present, is to solve the difficulties which prevented the International Labour Conference, held at Geneva last year, from arriving at a draft convention for submission to Parliament.

(Associated Press.)

A Co-operative Durbar.

A District Magistrate's Platitudes.

AGRA, January 26.
Mr. Barkeley Smith I.C.S., District Magistrate, Agra held a co-operative durbar at his residence. It was largely attended by European and Indian gentlemen, judicial and executive officers, Zemindars and others. Replying to the addresses of Mr. Tikait Nayain and other workers in the cause of co-operation, Mr. Smith said he would remember this day with pleasure. It had brought together an assembly of persons who took keen interest in co-operative movement the advantages of which had been so ably expounded by His Excellency Sir Harcourt Butler the other day at Lucknow that it was not necessary for him to enlarge on the subject. During his peripatetic in districts on tour he was often reminded of how much there was that remained to be done for this country in education, roads, railways, banking and manufactures. He said that Zemindars should help the tenants, the strong should help the weak. He said:—To-day we are going to make presentation of titles sanads and monetary grants to the heirs of those who fell maimed and disabled during the war. You will remember the strong and eloquent appeal which His Royal Highness the Duke of Connaught has made to the people since landing in India. He (Mr. Smith) wished to say a few words on the general position. He said:—One must develop the wealth of this country. India cannot feed her millions. She cannot be prosperous and strong unless her resources are developed. Who is going to develop them? You will certainly realize that you will achieve no progress by quarrelling with each other, or with Government. The Government will try to lead you on the road of freedom, but you must help the Government and each other.

After the durbar Mr. and Mrs. Smith hospitably entertained their guests at a garden party. Both functions were extremely successful.

A European's Behaviour.

Appeal in Allahabad High Court.

ALLAHABAD, January 26.
Mr. Justice Lindsay, at the Allahabad High Court, has admitted an appeal preferred by Mr. H. Cordell, an employee of the East Indian Railway, who was convicted by the Sessions Judge of Aligarh of assaulting Mussamat Hanso, with the intent to outrage her modesty and causing hurt to Rattanlal, and was sentenced to rigorous imprisonment for two-and-a-half years. The incident is alleged to have taken place while the accused and his companions, Messrs. Woodward, Agate and Pearce, were out shooting near a village. The cries of the woman brought Rattanlal to the scene, and the accused is alleged to have ran away, firing at Rattanlal, who died subsequently from the injuries he received. The accused's plea is that he fired in self-defence.

Situation in Ireland.

More Cases of Ambush.

(REUTER'S.)

LONDON, January 25.
A party of police and military were ambushed at New Birmingham, County Tipperary, to-day. The attackers were dispersed, but the military casualties were two killed and six wounded.

Ulster Unionist Party.

Leadership in Parliament.

LONDON, January 25.
Notwithstanding the appeals from an influential deputation of the Ulsterites, Sir Carson has declined to accept the leadership of the Unionist Party in the new Ulster-Parliament owing to the strain upon his health; but he has agreed to retain the chairmanship of the Ulster Unionists in the Imperial Parliament. Sir James Craig will probably be invited to accept the leadership.

(Associated Press.)

Questions and Resolutions.

A New Rule.

CALCUTTA, January 26.
A new rule has been added to the Bengal Legislative Council rules saying it is not right for members to give publicity to questions and resolutions unless they have been published in the list of business.

Lieut. Hewett Vs. Tribune.

Compromise Effected.

LAHORE, January 26.
The case brought by Lieut. Hewett 37 Dogras against the editor and trustees of the *Tribune* Lahore claiming Rs. 20,000 damages for alleged defamation appearing in the *Tribune* of July 17th 1920 in connection with the Kacha Garhi incident was fixed for hearing on Saturday before Shaik Rahim Baksh, Senior Sub Judge, Lahore. The parties asked for time to come to terms. The case was accordingly postponed to Monday and was ultimately compromised on that day on the following terms:—That full apology and retraction should be tendered by the defendants; that a copy of the apology be filed in the court and that another copy be published in the *Tribune*, that the plaintiff be paid Rs. 2,000 as costs of the case and Rs. 2,000 as compensation. The following apology was attached to the compromise and filed in the court and published in the *Tribune* yesterday:—With reference to the following statements contained in the report of the speech printed and published in the issue of the *Tribune* dated 18th July 1920 and alleged to be a portion of an account received from the Khilafat Committee, Peshawar in connection with the Kacha Garhi incident and death of Habibullah Khan on 8th July 1920, namely the officer knelt upon the body and cut into the neck and they, the British soldiers and the officer were bent on murder and murder in a cruel manner for, this alone could satisfy their lust for blood and appease their anger, we hereby, on further enquiry and seeing the report of inquest proceedings, admit that the said allegations against the Lieut. Hewett 37th Dogras are false and not justified. At the time the said statements were published, we had no reason to believe that they referred to Lieut. Hewett. We further hereby express our sincere regret to Lieut. Hewett and tender a full and unqualified apology. The suit for defamation instituted against the *Tribune* by Lieut. Hewett has been compromised on the terms that we insert the above withdrawal and apology in the *Tribune* and on payment of Rs. 2,000 to Lieut. Hewett for costs and Rs. 2,000 as compensation to him.

Bombay Commissioner's Conduct.

A Government Communique.

BOMBAY, January 26.
With reference to the allegation of assault against Mr. Cadell, Commissioner, Southern Division published in the *Bombay Chronicle* a communique issued by Home Department, Government of Bombay, says that in an official report of the incident the Government has been informed that about half an hour after midnight on 14th-15 a party of about 12 men came to the bungalow occupied by Mr. Cadell and made their way shouting to the verandah where Mrs. Cadell and another lady were sleeping. Whereupon Mr. Cadell considering the untimely hour and their noisy behaviour required them to leave and make their complaint in the morning. The Communique adds that the Governor-in-Council has no intention of prejudicing the merits of a matter which is occupying his attention but as the version of incident in the letter that was published makes no mention of the circumstances he considers it desirable to make them known.

Welcome to Sir J. C. Bose.

CALCUTTA, January 26.
Under the presidency of Sir Abdul Rahim, a public meeting was held this evening when Sir A. Chaudhuri presented an address of welcome on behalf of the Citizens of Calcutta to Sir J. B. Bose.

The Kohinoor Mills.

Strike Again.

BOMBAY, January 27.
After resuming work only for one week the employees of Kohinoor mills have again struck on the terms of settlement of last strike. The mill reopened a week ago. Employees were paid their bonus on Thursday and they received their wages for last month on Monday. On the following day, only per cent of the men attended and almost whole staff stayed away.

Benares Students' Meeting.

BENARES, January 26.
The students are again restive and interfered with a public meeting held to protest against the rumoured transfer of Benares Sanskrit College to Hindu University, and reduction of Queen's College to the status of intermediate college.

అడిసన్స్ వారి గొప్ప నైకిట్ అమ్మకము

నైకిట్ వ్యాపారమునందు మేము పొందుచున్న అభివృద్ధిని చూచి ఇతరులు అనూహిత చెందుచున్నారు.

మరియు యేలాటి ఫంక్షనులకు ప్రస్తుతము మా వద్ద ఒక గొప్ప నైకిట్లు ప్లాట ఉన్నది.

మారకపు ధర అనుకూలముగా నున్నదే మేము బాగ్ తగ్గగా కొనినందుకు మిక్కిలి సంతోషించెదము.

ప్రస్తుతము రూ 100-కి రూ 40 వంతున తగ్గించి అనేక నైకిట్లను విక్రయించుటకు మేము శక్తిగలిగి యున్నాము. ప్రస్తుతము వీటిని కొనియింపండిన ఈ ప్రకారము విక్రయించుటకు మారు పీలులేక యుండెడిది. అడిసన్స్ వారు విక్రయించు ప్రతి నైకిట్లను మిక్కిలి సమృద్ధమైన దనియు ప్రసిద్ధి కెక్కిన వారిచే తయారు చేయబడిన దనియు జ్ఞాపక ముంచుకొనుడు.

సిపార్సు చేయుటకు యోగ్యత లేనట్టి బైసికిల్ ను మేము ఎక్కువకు ఎట్టి ధరకైనను అమ్ముట లేదు.

ప్రస్తుత ముందు మారకపు ధర లభ్యపరిచి కొనిన ఈకింద తెలుపబడిన లాభమును మీరు పొందుదురు:-

	అడిసన్స్ రికార్డు అమ్మకము ధర.	మీరు పొందు అదాము.
మరియల్ స్టాండర్డ్ రోడ్ స్టర్	... రూ. 258	రూ. 177-8-0
మరియల్ స్పెషల్ రోడ్ స్టర్	... ,, 257	,, 196
కై నాచ్ పాపులర్ నెం 23	... ,, 240	,, 175
హావర్ పాపులర్	... ,, 217-8-0	,, 165
యునిటి రోడ్ స్టర్	... ,, 220	,, 180
రెమో రోడ్ స్టర్	... ,, 225	,, 180
హంబర్ పాపులర్ మాడల్	... ,, 275	,, 185

మీరు పొందు అదామును గమనింపుడు. నైకిట్లు, నైకిట్లు దీక్షములు, గంటలు, ఉపకరణములు మొదలగు వాటియందు సాధారణముగా గొప్పలాభమును పొందుదురు.

మీరు 1921-వ సంవత్సరము
జనవరి నెల 15-వ తేదీనుండి ఫిబ్రవరి
నెల 15-వ తేదీవరకు వచ్చిచూచిన
1,000 నైకిట్లు విక్ర
యించబడియుండును.

అడిసన్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్.,

మాంటు రోడ్, మద్రాసు.

దక్షిణ యిండియా ప్రజాసంఘము తరపున కృష్ణా మండల తృతీయ బ్రాహ్మణేతర మహాజన సభ

అధివాదతాలూకా పెదమద్దాలిలో 1-2-1921 వ తేదీ మధ్యాహ్నం 12 గంటలకు జరుగును.

బ్రాహ్మణేతర మంత్రులును, నాయకులును వత్తురు. అభిమాను లెల్లరు ఈ బ్రాహ్మణేతరులు.

పెదమద్దాలి
21-19-21

వీరవసేవి జనవర్యుడు,
అహ్మద సంగూర్వర్యుడు.

అహ్మద సంగూర్వర్యుడు

వీరవసేవి

తిలకమహారాజ నాటకము

ఇది ఒక యంకముల మహానాటకము శ్రీకృష్ణ భారత గ్రంథకర్త కవిరాజ శ్రీరాధ కృష్ణమూర్తిగారి ప్రణీతము. ఇందు లోకమాన్య బాలగంగాధర తిలక జీవితమున కారా సరింపించిన మహాకవ్యమును, భారత కళాభివృద్ధి కొరకు పడిన కష్టమును, కర్మసంకలనముగా నర్ణించబడి యున్నది. దీని వెల రూ 1-0-0 ప్రాచీన ప్రశస్తికము. కలయికచేసి కవి రాజ శ్రీరాధ కృష్ణమూర్తిగారి రాజమండ్రి అని ప్రకాయించెను.

సమీక్షము

బంగారు, వెండి, రత్నములు

నగలును ఇతర వస్తువులును

కావలసిన వస్తువులను వైకము ఇవ్వబడును

ఉమ్మడి-రామయ్య శాస్త్రి

గురుసామి కెల్లీ కంపెనీ,

25, వై నాబార్ రోడ్డు, నందరాసు.

నగలు నాణ్యముగాను రూపొందిన నరియైన ధరలకు తయారు చేసి విక్రయించుట ప్రయోజనము. తయారుచేసిన వాటిని అతిక్రమముగా ఆర్డరుపేరకు తయారు చేసి యివ్వబడును. ఒకసారి ఆర్డరు యిచ్చి నగలు తయారు చేసికొన్నవారి కలన మా సమృద్ధము తెలిసికోవచ్చును.

౧౯౨౧ క్యాలెండరు ౧౯౨౧

అంకెలసహ ఆంధ్రమున వేయబడి గాంధీ గారి వటముతో అలంకరింపబడి హిందువుల వంతుగలన్నియు ప్రాయశః క్యాలెండరు రు ౦-౨-౦ కంటేనవారికి పోస్టుకర్చు మేమే ఛరించి పంపెదము. ౦-౨-౬ కంటేచినవారికి దుర్బతినామ ఫలిక వంచాంగము సహా పంపబడును.

స్వదేశ సాహాయముల అంగడి,
రంగ నాయకులపేట, నల్లూరు.

మదనకామేశ్వరలేఖ్యము

యది మిక్కిలి విశ్వవృద్ధి, భావవృద్ధి, జలమును, కలిగించుటలో శ్రేష్ఠ మనది. మేనాను, అభ్యుద్ధిము, ని కాగ్న, కుక్ష్యము, అతిమాత్రము, మొదలగువాటిని హరించి మంజికాంతిని, దీర్ఘవటుకమును, భావసృజనమును, యోగ సంతోషమును, సంతోషము కలిగించును, 2 దెబ్బలు చూపును 20 ఈ దెబ్బలు 1-4-0 పి. పి. 0-5-0. గోవాపుష్కలలేఖ్య మా మలబద్ధమును పొగొట్టును. ద 1-4 తెల అ 10 పి.పి. అ.పి. పి. పి. పి. అందుకంటే, ఆయుర్వేదసహాయము. (2878) వెరిదేపి, నల్లూరు బిల్లా, (Via) ఒంగోలు.

తామర తైలము

దెబ్బ 1-5 0-5-0. పోస్టుఖర్చులు వేటు. అమ్మతాంజనము దీక్ష - బొంబాయి, మద్రాసు.

వెంకటేశ్వర నీటియంత్రము.

ఈ నీటియంత్రము యాతామకత నుండిన దానినూ లను వరంబాపెట్టుకొనినదానికే ప్రతిబాధను అతిసులభముగా దానిమీద నడుపగలను. అదులమునకు ఇకపక్కల తొట్టు గలవు. ఒక వైపునుండి రెండవ వైపునకు నదవికా నుండలే వైపునకు తొట్టి దానంతట అక్కడై కచ్చి నీరును నలుక రించుచున్న నదుయొడువ రెండవ వైపునకు దిగిన దానంతట అక్కడై నీరును నింపుకొనును. గూడతొ తొడిన నీరుకంటే దీనితో తొడినది పదిరెండింతలు ఎక్కువగా నున్నది. త్రవ్వక మియ్యలము వికాసపట్టుచున్నదను వాతేయనకును నాభ్య నున్న చుట్టరికము ఛారములో నుంచేయుచున్నది గాన ఎక రైన దీనిని చూడకతెచ్చి చూచి కెక్కవచ్చును.

ఈ యంత్రము కేయలకు ఏ నిధమైన విద్యుదుశక్తి, గాన పల్లెటూరి కడంగియె కమ్మరియె కేయలకు. ఇందుకు గాన గట్టిగానున్న యే యదవికత్రవను, బండులకును ఇతరులకు నీరును మేరులకును కనుయ్యత్రవ ఇవ్వవలెను చాలును. ఇది కేయల కును ముమారు 60 రెండు 120 రూపాయలు కాలతెను. ఈ కారణములకుబట్టి క్రింద నుడసారింపిన కారిని ఇట్టి యంత్రము లును బండులతోర నరసరకుతెనునది వారికి ఛనకసంపాదన గకర్చుకు బంతులు ఇక కాన్పించుట 1920 నంబు సెప్టెంబరు 28 క తారీఖున ఇచ్చిన నీ యంత్రమునుబట్టి మొట్టమొదటనే కారియంగీ కారును (కారములమున గ పొందకలసియున్నది. ఇది చేయించుకొనే వద్దలిం తెలిసికొనవలెనది కలంపినవాడు కలకత్తాలో ఒకటవ క్యాలె మువ్వును స్త్రీలునున్న క్యాలె ఆఫ్ వెబెంటుగారికి యెంమిదవారల ముందుగా పంపి దీనికి సంబంధించినది 5840 నెంబరులో 1920 నంబు ఫిబ్రవరి 28 క తారీఖున సెన్సిటివేషనును, దాని ప్లాకమును పంపయికోరగా వారట్లు చేయగలరు.

ఈ యంత్రమును నూతనముగా కొనిపెట్టికలెమును, వై కెప్పిన నీరుగల వత్తమునుబట్టి దీనిని తాముకేయించుకొనిమున యొగించుకొనుటకును అమ్మకొనుటకును, స్వాగ్రహ్యమును పొందినవారు మ-రా-రా-శ్రీ తాయి కేయలల వాట్లుగాను, వీరి నివాసము వికాసపట్టుచున్నది కనవిని, ఇట్టి యంత్రములుగా కావలసినవారు ఈ విషయము వారికి తెలిసికొన వచ్చును. వారికి నీరకదిన ముట్టనబట్టి హిందూశత్రములోను బర్మాలోను, బ్రిటిషు తెలుాదిస్తానులోను, సాంకేయపరగాల లోను అచ్చటచ్చట నమోనాడు గాను కొన్ని యంత్రములలోను సాపేక్ష కలకయివచ్చును.

